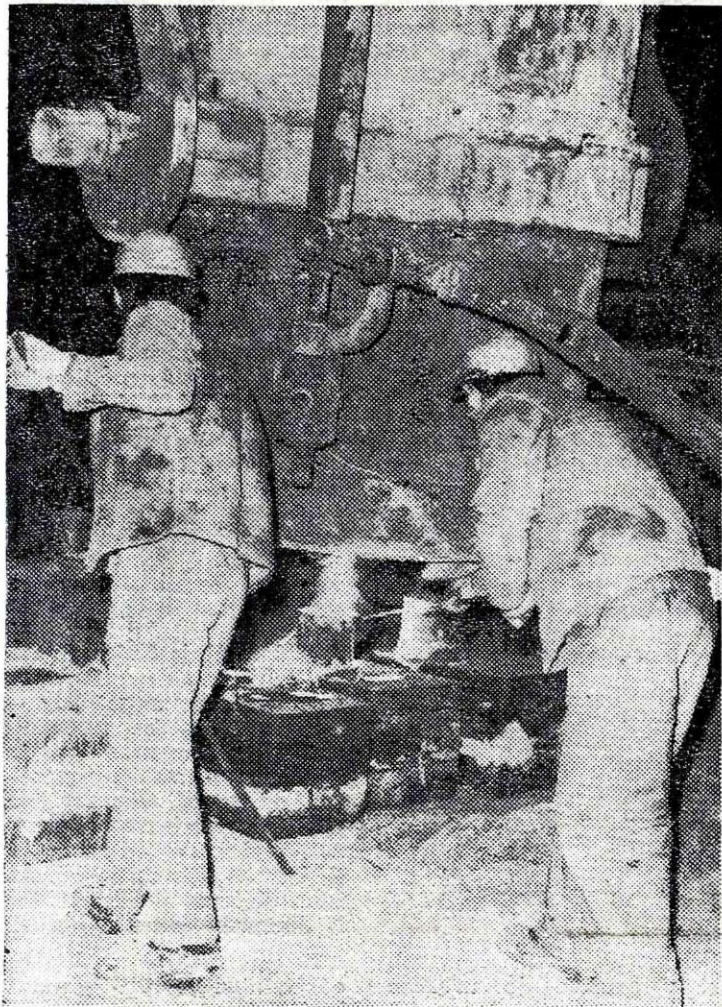

ŽELEZAR

Zahtevno in odgovorno delo v jeklolivarni

III. kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije Kongres mora opredeliti svoj odnos do odprtih vprašanj

V torek, 7. decembra, se je po odigranju Delavskega pozdrava, Pozdrava velenjskih rudarjev in Internationale v izvedbi godbe na pihala iz Velenj, pričel v Kranju III. kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije. Preko 200 delegatov in gostov iz Jugoslavije in zamejstva, je ob otvoritvi kongresa pozdravil predsednik republiškega odbora Stjepan Šaubert. Po izvolitvi organov kongresa in pozdravih predstavnikov Kranja in nekaterih gostov, je spregovoril predsednik Stjepan Šaubert o programskih usmeritvah Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije. Kongres je zasedal dva dni. Iz našega delovnega kolektiva se kongresa udeležujejo delegati Franc Kobentar, Rafael Ortar, Marica Simon in Anton Zupan.

Sindikat delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije je številčno najmočnejši in zaradi tega bo njegov odnos do družbenih problemov oziroma opredelitev problemov na kongresu močno vplivala na opredeljenost zveze in drugih sindikatov. To seveda nalaga kongresu, da s toliko večjo pozornostjo, zavzetostjo in prodornostjo opredeli svoj odnos do odprtih vprašanj in problemov. In ne samo to, čas v katerem živimo, daje kongresu posebno obsežnost pa tudi obvezo, da bo dokument o programski usmeritvi čimbolj jedrnat in

konkreten. Zahteva, da se bo kongres konkretno in nedvoumno izjasnil o sedanjem samoupravnem položaju delavcev v združenem delu, ki je osiromašeno zaradi sedanjih tržnih gibanj, nelikvidnosti, prezadolženosti delovnih organizacij in drugih nestabilnih pogojev gospodarjenja. Kongres bo moral zavzeti odločna stališča do sedanjih različnih pogojev gospodarjenja, naraščanja cen, socialnega razločevanja in številnih drugih vprašanj, ki jih je odprl in jih odpira čas in razvoj. Kongres pa bo moral jasneje opredeliti tudi druž-

Rahel vzpon novatorske aktivnosti

Kljub temu, da se mora sedem komisij za racionalizacije in novatorstvo pri svetih delovnih enot boriti z velikimi, večkrat skoraj tekoče delo pri presoji in objektivnem ocenjevanju opravičile svoj obstoj. V večini obratov jim je uspelo, da se novatorski aktivnosti posveča več pozornosti. Člani komisij in člani odbora za izume in racionalizacije pri DS, imajo skoraj tekoče delo pri presoji in objektivnem ocenjevanju vedno večjega števila kakovostnih izboljševalnih predlogov.

V letošnjem letu smo skoraj neopazno šli prek 2000 tehnične izboljšave. Ob tej priliki bi lahko uprava podjetja ali organi samoupravljanja ali sindikalna organizacija dala kakršno koli priznanje ali nagrado vsaj nekaterim in stalnim avtorjem izboljševalnih predlogov. To bi prav gotovo pozitivno in spodbudno vplivalo na poživljeno aktivnost avtorjev tehničnih izboljšav na vseh de-

lovnih mestih v vseh številnih obratih naše Železarne.

V preteklem letu (1970), je bilo izvedenih in predloženih v oceno le 45, uspešnih in koristnih izboljševalnih predlogov, v letošnjem letu do 1. 12., se je to število povečalo na 65 tehničnih izboljšav. Poleg starejših, večkratnih avtorjev, se pojavljajo na seznamu iznajditeljev in novatorjev tudi novi, mlajši člani kolektiva, ki so se šola-

li kot štipendisti na srednjih, višjih in visokih šolah.

V letošnjem letu je patentna pisarna v Ljubljani s patentnim uradom v Beogradu našim avtorjem priznala tudi dva patenta in to Zvonetu Laburu in Antonu Koblerju iz žerjavnega oddelka. Tudi to je lepo in visoko priznanje delovnemu in ustvarjalnemu poletu članov naše delovne skupnosti.

Do 1. decembra so imele komisije za racionalizacije in novatorstvo pri svetih delovnih enot 17 rednih sej. Na sejah so pozitivno ocenili in nagradili avtorje triinšestdesetih izboljševalnih predlogov. Avtorjem je bilo priznanih in izplačanih 21.728,25 N din. Komisija pri svetu DE vzdrževanja je imela štiri seje in je nagradila avtorje dvajsetih izboljševalnih predlogov s 12.830,00 N din. Komisija pri svetu DE valjarne Bela je na treh sejah priznala in izplačala štirim avtorjem 3.100,00 N din spodbudnih odškodnin. V delovni enoti talilnic je komisija imela tri seje in so pozitivno ocenili

(Nadalj. na 2. str.)

Sekretar ZSJ Marjan Rožič na obisku v Železarni

V četrtek, 9. decembra, je obiskal našo železarno in občno sekretar centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije Marjan ROŽIČ. Do-

poldanskemu razgovoru v Železarni so prisostvovali glavni direktor mag. inž. Peter Kunc, pomočnik direktorja dipl. inž. Ivo Arzenšek, dipl. politolog Tomaž Ertl, direktor kadrovskega sektorja in predsednik DS ZPSZ dipl. inž. Emil Ažman, predsednik DS Železarne Franc Kobentar, predsednik TO OO sindikata in Ivan Kambič, predstavnik TK ZKS. Poleg njih so bili navzoči še Franc Zvan, predsednik SOB Jesenice, Pavle Lotrič, sekretar OK ZKS, Štefan Rodi, predsednik občinskega sindikalnega sveta in Sandi Kotnik, tajnik OSS.

Razgovor se je nanašal na pereča ekonomska vprašanja, predvidene ekonomske ukrepe in ekonomsko orientacijo za leto 1972.

Po razgovoru v Železarni, si je sekretar Rožič ogledal obrat Iskre na Blejski Dobravi in podjetje Kovinar. Popoldne pa je imel razgovor s predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine in večjih gospodarskih organizacij.

Doslej največji odlitek naše jeklolivarne

V sredo 24. novembra so na popoldanski izmeni na ASEA električni peči v elektrojeklarni odšli doslej največji odlitek za potrebe naše jeklolivarne. Delo je uspešno opravila posada petih mož pod vodstvom delovodje Stanka Podobnika, tovariša Klinarja in asistenta tovariša Osvalda. Čista teža odlitka je 39 ton. Porabili so 55 ton elektrojekla po petih urah pa so dodali še 11 ton SM jekla, torej znaša bruto teža odlitka kar 66 ton. To je prav gotovo največji oziroma najtežji odlitek, kar so jih odlili v zgodovini naše jeklolivarne. Odlitek bodo odpeljali v Litostroj, kjer ga bodo obdelali, od tam pa naprej naročniku — ladjedelnici Bremen Vulkan v Bremenu v Zahodni Nemčiji. Ekipa, ki je uspešno in odgovorno opravila svoje delo, zasluži vse priznanje, kar velja tudi za vse tiste naše sodelavce v ljavni, ki so sodelovali pri samih pripravah in ki so skrbeli, da je bilo delo tudi strokovno dobro opravljeno.

Mehaniziran vsip v plavž

V teh dneh je pričela poskusno obratovati med aglomeracijo in plavžem II mehanizirana naprava za dotok vložka za plavž. S tem bo odpadel ves transport z vagoni in premetavanje vložka. Enaka naprava oziroma

trak bo po programu narejen tudi za plavž ena, kar se že pripravlja. To je nedvomno pomembna pridobitev tako v pogledu odstranitve težkih delovnih mest, kakor v pogledu delovne varnosti in pocenitve proizvodnih stroškov.

10. december dan človekovih pravic

Tega dne leta 1948 je generalna skupščina združenih narodov sprejela in razglasila splošno deklaracijo človekovih pravic. Človek bi mislil, da taka deklaracija v času, v katerem živimo ni potrebna, da je bila sprejeta tri leta po končani drugi svetovni vojni predvsem kot posledica grozot trpljenja in ponižanja, ki jih je človek prestajal med vojnami. Komaj je verjeti nam, ki živimo v svobodni domovini in smo rojeni v miru, da še na svetu tudi danes pride do dejanj proti človeštvu kakršna so zagrešili fašisti med vojno. Dnevno časopisje, radio, TV in šola nam vsak dan prikazujejo prava barbarstva proti človeku, ki se bori samo za golo življenje, za peščico riža, ki mu ga zastrupljajo, da bi ga pobili tudi na ta način, ker jih že desetletja ne morejo iztrebiti z orožjem in bombami. Kako si moremo zamisliti naše sovratnike, ki so se rodili svobodni kakor mi, pa bo njihovo življenje kratko, polno trpljenja. Prikrasani bodo za vse, kar si bodo sami ali njihovi starši pridelali, ustvarili, da bo močnejši živel v udobju na njihov račun. Nikomur niso storili zla, živijo v kočah iz blata ob Nilu, Nigru, Evfratu, Gangesu, na robu puščav, pragozdov. Samo črni polti so ali verujejo v drugega boga in to že pomeni revščino in trpljenje.

Milijone ljudi na svetu živi še brez pravic, so še zasluženi, iskoriščani, po zaporih, na bojiščih, se skrivajo po gorah in gozdovih, ne kot razbojniki, ampak se borijo proti razbojnikom 20. stoletja, ki živijo v marmornatih palačah in so glasovali 10. decembra 1948 za deklaracijo, ki je bila napisana predvsem zaradi njih. Rasno, versko in narodnostno zatiranje je še vedno povod in vzrok za številne vojne. Če politiki ne morejo drugače jim pride prav tudi vera za podžiganje sovraštva. Naj omenimo samo Indijo — Pakistan ali severno Irsko, katere predstavniki so prav sedaj zaprosili združene narode naj v zvezi z deklaracijo o človekovih pravicah kaj ukrenejo proti nasilju angleških vojakov in policije predvsem proti zaprtim irskim rodoljubom.

Angleži, ki pravijo, da delajo red na Irskem bi bilo bolje, da se umaknejo danes kakor jutri, ker ljudstvo si bo s silo priborilo svobodo. To velja seveda tudi za bele rasiste v Južni Rodeziji, Amerikance v Vietnamu in doma, kjer si bodo črnci morali s silo vzeti enako pravico.

Se bi lahko naštevati tiste, zaradi katerih je bila sprejeta deklaracija o človekovih pravicah. Vendar nam že to dovolj pove, kako pomembna je. Če jo bomo uresničili, bomo dosegli najvišji cilj človeštva — **SOZITJE MED NARODI MED LJUDMI** in s tem konec vojne, lakote in bolezni.

Verujemo v zmago deklaracije o človekovih pravicah. Zavedamo pa se, da bo pot še dolga in težka. Veliko bo še žrtev za ta veliki cilj. Zmagali pa bomo, ker je za to večina človeštva. Posebno se zavedamo tega mi mladi, združeni v klubih OZN, ki predstavljamo majhen, vendar pomemben kamenček v mozaiku velike družine narodov in človeštva v organizaciji združenih narodov, ki je sprejela in uresničuje deklaracijo o človeških pravicah in je prav zaradi tega doslednega boja vsak dan močnejša. Močnejša ne le po številu članic držav, ampak tudi po številu človeštva. Največja sprememba pri tem je nastala prav pri letošnjem 26. zasedanju OZN, ko so sprejeli za članico LR Kitajsko. Prav ta skoraj milijardni narod, si je tudi šele v zadnjih desetletjih priboril to, kar vsebuje deklaracija o človekovih pravicah.

Naj zaključimo v želji, da bomo ob letu lahko ugotovili nove uspehe in zmage človeka v boju za njegove pravice.

**KLUB OZN
OSNOVNE SOLE TONE ČUFAR
JESENICE**

3. seja komisije za novatorstvo in racionalizacije

Obratovodja valjarne Bela dipl. ing. Vlado Senčar se prizadeva, da bi med zaposlenimi v obratih valjarne Bela kar najbolj poživil inovacijsko aktivnost. To mu le delno uspeva, ker člani komisije za oceno tehničnih izboljšav in izboljševalnih predlogov ne kažejo dovolj pripravljenosti, da bi ustvarjalno in aktivno sodelovali na sejah.

Castne in odgovorne funkcije člani komisije za racionalizacije in novatorstvo pri svetu delovne enote valjarni Bela niso dovolj resno vzeli že v prvi mandatni dobi leta 1969. Težave z udeležbo na sejah je imel tudi predsednik komisije v drugi mandatni dobi. Taka neodgovornost se nadaljuje v valjarni Bela tudi v tretji mandatni dobi. Tehnične izboljšave, ki so v obratih valjarne Bela izvedene, morajo čakati na oceno preveč dolgo. To pa ne vpliva spodbudno na delovni in ustvarjalni polet novatorjev in racionalizatorjev, ki kažejo kakor v ostalih delovnih enotah železarne, dovolj pripravljenosti in iniciative. To tudi ni v skladu s predvidevanji vsega delovnega kolektiva pri uresničevanju akcijskega programa.

Sindikalna organizacija bo morala skupaj z delavskim svetom delovne enote posvetiti več pozornosti delu te komisije oziroma se v skrajnem primeru poslužiti tudi pravice odpoklica. Člani kolektiva so pripravljeni in tudi sposobni prispevati znaten delež k večji rentabilnosti in poslovnosti delovne enote valjarne Bela. Vsi člani komisije bodo morali skupaj s tehnično proizvodnim in vzdrževalnim sektorjem pozdraviti in podpreti vsako, kakršno koli pobudo, ki pride iz vrst članov kolektiva.

Na dveh sejah v letu 1971, so člani komisije za racionalizacije in novatorstvo pri svetu DE valjarne Bela obravnavali 13 v oceno predloženih in v proizvodnjo uvedenih tehničnih izboljšav. Pozitivno je bilo ocenjenih deset izboljševalnih predlogov, komisija pa je dokončno ocenila in nagradila tri tehnične izboljšave s 2.300,00 N din. Vsi drugi izboljševalni predlogi, ki po vrednosti presegajo pristojnost komisije, pa so bili s pozitivnimi ocenami in priporočili predloženi v dokončno oceno in nagraditev odboru za izume in racionalizacije pri DS železarne.

Na letošnji tretji seji, dne 25. XI. so člani komisije na osnovi ocen pristojnih in odgovornih asistentov in obratovodij, obravnavali tri v zadnjem času v oceno predložene tehnične izboljšave. En izboljševalni predlog so pozitivno ocenili in avtorja za njun dosežek spodbudno nagradili, ostala dva predloga pa so predložili v oceno in nagraditev pristojnemu odboru pri DS železarne.

Viljem FERK, dežurni ključavničar strojnega vzdrževanja Bela, je edini predložil v oceno in izvedbo tehnični problem, ki je bil razpisan v železarni št. 22, z dne 11. junija 1971. — »Naprava za vezanje TV kolobarjev na navijalcu škekel«. S priporočilom obratovodstva valjarne Bela in vseh zaposlenih na blumingu in škekelu, je bila uspešna rešitev problema predložena v dokončno oceno pristojnemu odboru pri DS železarne.

Inženir Janez FALETIC je s svojimi sodelavci Francem PRETNARJEM, Karlom POČARJEM in Matijem KLINARJEM predložil v oceno v proizvodnjo uvedeno izboljšavo št. 2009 »Obnova in rekonstrukcija spodnjega, piramidastega dela ovna (stolpa) kleščnega žerjava I. in II. v striper hali«. Obnova in rekonstrukcija se je obnesla in izkazala kot potrebna in pozitivna. Prihranki in koristi, ki izhajajo iz te tehnične izboljšave znašajo prek 71.000,00 N din in presegajo

pristojnosti komisije pri svetu DE. S pozitivnimi ocenami in priporočili je bila predložena v dokončno oceno in nagraditev odboru za izume in racionalizacije pri DS železarne.

Rahel vzpon...

(Nadaljevanje s 1. strani)

štiri tehnične izboljšave ter jih nagradili 1.990,00 N din odškodnin. Komisija pri svetu DE predlovalnih obratov je prav tako imela tri seje. Pozitivno so ocenili dva v proizvodnjo uvedena izboljševalna predloga, prizadevnim in uspešnim avtorjem pa odobrili 1.908,25 N din odškodnin. Energetiki so na dveh sejah komisije ocenili tri v proizvodnjo uvedene predloge in avtorje nagradili s 1.900,00 N din. Škoda je le, da komisija pri DE valjarni Javornik na dveh sejah ni mogla pozitivno oceniti niti enega izboljševalnega predloga in ni mogla nagraditi niti enega avtorja. V delovni enoti promet-transport na žalost ni opaziti inovacijske aktivnosti, zato komisija v tem letu ni imela nobene seje. Komisija pri svetu DE upravnih služb pa je prenehala z delom, ker se tu nihče ne ukvarja s tehničnimi izboljšavami.

Odbor za izume in racionalizacije pri DS železarne, je v letošnjem letu imel štiri seje. Obravnavali in ocenjevali so 16 večvrednih tehničnih izboljšav. Na osnovi pravilno sestavljenih koristnostnih izračunov, ki so jih potrdili pristojni in odgovorni strokovnjaki in izvedenci z računovodskimi službami, je bilo avtorjem priznanih in izplačanih 16 spodbudnih odškodnin v skupni višini 31.660,00 N din.

V letošnjem letu so dobili najvišjo upravičeno odškodnino v višini 7.000,00 N din avtorji izboljševalnega predloga št. 1988 dipl. inž. Franc Mlakar, Slavko Bizilj in Milan Vovk iz oddelka varilne žice, za novo bazično oplačeno elektrodo EVB 50.

Enkratno spodbudno odškodnino v višini 6.505,00 N din sta prejela tudi avtorja tehnične izboljšave št. 1918

pristojnosti komisije pri svetu DE. S pozitivnimi ocenami in priporočili je bila predložena v dokončno oceno in nagraditev odboru za izume in racionalizacije pri DS železarne.

Tretjo tehnično izboljšavo št. 2016, ki je bila obravnavana na tretji letošnji seji komisije, sta izvedla in predložila v oceno strojna vzdrževalca v valjarni Bela Slavko KOSELJ in Janez ARH. Avtorja sta izboljšala pritrditev varjenih stranskih zaščitnih plošč pri napravi za odbrizg šlake na blumingu progi na ležaje in s tem preprečila zelo pogoste kvare in številne izpade proizvodnje. Člani komisije so avtorjema za uspešno izboljšavo na osnovi koristi in prihrankov priznali enkratno skupno odškodnino v višini 800,00 N din.

Vsi avtorji to pot obravnavanih izboljševalnih predlogov zaslužijo priznanje vsega delovnega kolektiva.

dipl. inž. Alojz Kalan in Rado Simičič iz martinarne za svoj izboljševalni predlog — Emajlna prevleka kisikovih cevi z emajlna maso. Škoda in nerazumljiva je ugotovitev, da se ta zelo koristna tehnična izboljšava pri nas v železarni še ne izvaja v celoti, kljub temu, da izboljšava izkazuje letno nad 1.500.000,00 N din prihrankov in koristi.

Tretja najvišja spodbudna odškodnina je bila priznana in izplačana avtorju Antonu Koblarju, delovodji žerjavnega oddelka, za tehnično izboljšavo št. 1961 »Nova uspešna konstrukcija lamelnih kavljcev na žerjavu št. 10 v martinarni«. Za koristno izvedbo tehnične izboljšave, ki omogoča vlivanje jekla v martinarni na livne vozove brez kakršnihkoli večjih rekonstrukcij in investicij, je bila avtorju izplačana enkratna odškodnina v višini 4.276,00 N din.

Vsega skupaj je bilo v letošnjem letu do 1. decembra priznanih in izplačanih 53.388,25 N din odškodnin in nagrad. To je vsekakor lepo in visoko priznanje novatorjem in racionalizatorjem. To pa bi hkrati moralo še bolj spodbudno vplivati na še večjo aktivnost vseh članov kolektiva.

V mesecu decembru bosta predvidoma še dve ocenjevalni seji. V zaključni fazi je priprava ocenjevalne seje pri svetu DE talilnic, kjer bodo člani komisije dokončno obravnavali dve ali tri tehnične izboljšave. Seja odbora pri DS železarne bo ocenjevala več večvrednih izboljševalnih predlogov, ki so jih predložile v oceno odboru komisije pri svetih delovnih enot. Odbor bo razpravljal o odkupu dveh patentov in o pravilniku za Panzova priznanja ter o nekaterih drugih problemih.

Izvršitev programa skupne in blagovne proizvodne ter odprave v novembru 71

Obrat:	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja			Odprava
	program	izvršitev	%	program	izvršitev	%	
Plavž	7.000	6.848	97,8				
SM jeklarna	25.500	24.806	97,3				
El jeklarna	14.070	10.029	71,3				
Livarna	137	137	99,8	50	50	100,0	50
Šamotarna	1.460	1.388	95,1	300	341	113,7	341
TALILNICE:	48.167	43.208	89,7	350	391	111,7	391
Bluming-štel	41.200	40.619	98,6	6.500	7.128	109,7	7.207
HOP	910	865	95,1	900	864	96,0	842
Valjarna žice	8.900	9.024	101,3	2.790	3.914	140,3	3.983
VALJARNA BELA:	51.010	50.508	99,0	10.190	11.906	116,8	12.032
Lahke proge	2.103	2.652	126,1		25		22
Valjarna 2400	8.450	8.954	106,0	8.400	8.881	105,7	8.284
Jeklovlek	1.627	1.539	94,6	1.627	1.539	94,6	1.600
VALJAR. JAVORNIK:	12.180	13.145	107,9	10.027	10.445	104,2	9.906
Hladna valjarna	2.470	2.450	99,2	2.450	2.448	99,9	2.441
Žičarna	5.005	4.959	99,1	3.155	3.108	98,5	3.086
Žebeljarna	850	942	110,8	845	940	111,2	912
Elektrode	1.150	1.144	99,5	1.145	1.140	99,6	1.169
Prašek	100	110	110,0	100	110	110,0	101
PREDEL. OBRATI:	9.575	9.605	100,3	7.695	7.746	100,6	7.709
SKUPAJ:	120.932	116.466	96,3	28.262	30.488	107,9	30.038
Tuja predelava	500	20	4,0	500	20	4,0	20
ŽELEZARNA:	121.432	116.486	95,9	28.762	30.508	106,1	30.058

Programirane proizvodnje za dom je 110 ton, izvršene pa 111 ton.

Kljub težavam; redukciji električne energije, okvare v valjarni žice, popravilu tira v SM jeklarni, remontu plavža II in delnem pomanjkanju naročil, smo mesec zaključili dokaj uspešno in to v skupni proizvodnji z 95,9 %, v blagovni pa s 106,1 %.

Zaradi bližajočega konca leta je morda prav, da pregledamo naše možnosti za doseg letnega družbenega plana skupne proizvodnje. Vsi obrati razen profilarne, izkazujejo minus in ga do konca

leta ne bomo mogli nadoknadi.

Posebno je boleč manjko v obeh jeklarnah, kjer bomo na koncu leta pristali verjetno na — 34.000 tonah.

Nadalje bo posebno boleč manjko v obratih žičarna in jeklovlek, kjer imamo še dovolj naročil. Po predvidevanjih bo žičarna imela ca 6.200 ton minusa, jeklovlek pa ca 2.700 ton.

Če pogledamo Železarno v celoti, bo predvidena skupna proizvodnja za ca 74.000 ton

manjša in predvideno izvršene 95 %, gledano na družbeni plan.

Vse to nas obvezuje, da v mesecu decembru vložimo maksimalne napore, da bomo vsaj delno znižali manjko.

Analiza dela po obratih je sledeča:

TALILNICE:

Redukcija električne energije, popravilo tira in remont plavža II so glavni vzroki, da so talilnice z 89,7 % zaključile pretekli mesec.

VALJARNE BELA:

Delno pomanjkanje naročil za štel, izdelava zahtevnejših profilov v profilarni in okvara elektro motorja proge 320 v valjarni žice, so glavni vzroki, da valjarne Bela niso dosegle planirane skupne proizvodnje.

Pohvaliti moramo delo kolektiva valjarne žice, ki je kljub zastoji presegel plan.

VALJARNE JAVORNIK:

Skupno so valjarne uspešno zaključile mesec. V jeklovleku plan ni bil dosežen zaradi okvar na Förster liniji. V adjustaži je ostalo ca 200 ton neadjustiranega materiala. Manj je tudi izmečka (87 ton), kar je rezultat skupnih prizadevanj jeklovleka in profilnih valjarn.

PREDELOVALNI OBRATI:

Razen žebeljarn so vsi obrati pod planskimi obvezami, vendar ne toliko, da bi bilo to zaskrbljujoče. V žičarni je bila velika odsotnost zaradi bolezni glavni vzrok, da nismo presegli planskih obvez.

Pohvaliti je treba kolektiv elektrodnega oddelka, ki svoje obveze do izvoza v Rusijo uspešno izpolnjuje. Sk-

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Dežurna služba

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 11. decembra:		
inž. Leon MESARIČ, hladna valjarna	524	81216
NEDELJA, 12. decembra:		
inž. Boris BREGNAT, TSN	801	81628
PONEDELJEK, 13. decembra:		
inž. Ivo ARZENŠEK, pomoč. glav. direktorja	401	500
TOREK, 14. decembra:		
inž. Emil AŽMAN, TSN	809	81716
SREDA, 15. decembra:		
Zvonimir LABURA, žebeljarna	738	749
ČETRTEK, 16. decembra:		
Edvard CENCEK, TSV	548	727
PETEK, 17. decembra:		
Franc GLOBOČNIK, plavži	340	740

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Personalne vesti — november

Sprejetih je bilo 82 delavcev. Obračunanih je bilo 114 delavcev, od tega jih je šlo 40 v JLA.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI: Stanka AMBROŽ, 1912, OTK — 26 let v ZJ, Alojz CELESNIK, 1913, FRS — 20 let v ZJ, Albin FELC, 1911, hladna valjarna — 34 let in pol v ZJ, Jože LARISI, 1911, elektro energija — 32 let v ZJ, Pavel MAKRA, 1911, jeklovlek — 25 let in pol v ZJ, Ivan OTONICAR, 1915, valjarna Bela — 28 let v ZJ, Mihael PASE-RO, 1901, valjarna profilov — 32 let v ZJ, Pavel SMOLEJ, 1917, valjarna Bela — 33 let v ZJ, Marija SVETINA, 1920, martinarna — 25 let v ZJ, Franc ŠIVIC, 1911, martinarna — 27 let v ZJ, Avgust ŠRANC, 1913, hladna valjarna — 32 let v ZJ, Mirko URBAS, 1911, strojno vzdrževanje — 31 let v ZJ, Jože VERDIR, 1915, PIV energija — 31 let in pol v ZJ in Valentin ŽEN, 1915, kadrovski sektor — 32 let in pol v ZJ.

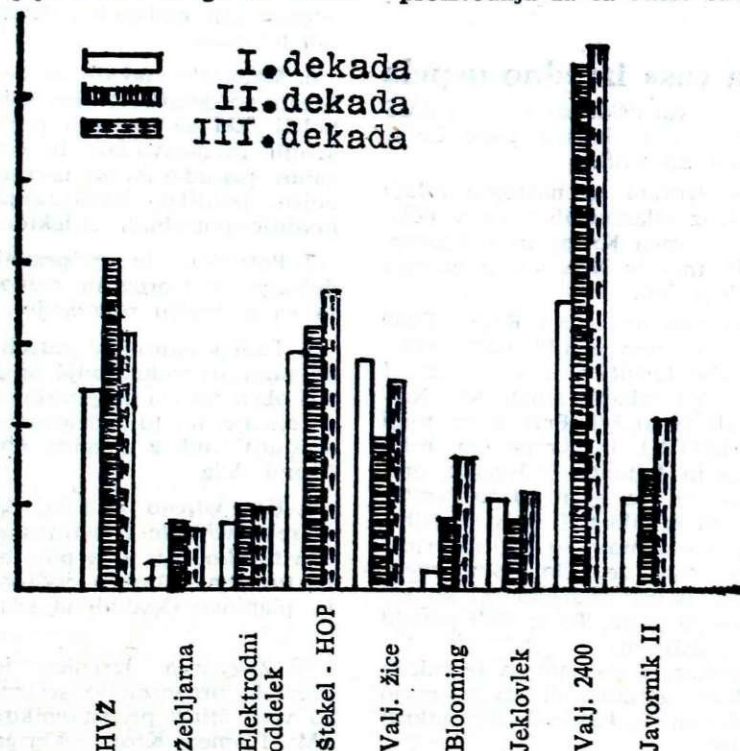
INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI: Alojz ČRNKOVIČ, 1924, transport — 22 let v ZJ, Anton KREK, 1907, plavž — 35 let v ZJ, Boško MARINKOVIČ, 1927, martinarna — 13 let v ZJ in Jože ŽVAN, 1920, strojne delavnice — 32 let v ZJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI SO: Franc BRAJER, 1932, valjarna Bela — 23 let v ZJ in Rudolf KLINAR, 1945, jeklovlek — 9 let in pol v ZJ. Svojcem naše iskreno sožalje!

IZKLJUČENI SO BILI: Mujo Ajkunič, 1949, transport, Ismet Ališić, 1940, martinarna, Mijalčo Angelov, 1953, hladna valjarna, Ilija Arsov, 1953, valjarna Bela, Ante Atlja, 1948, valjarna žice, Alojz Ažman, 1954, valjarna žice, Ferida Begović, 1944, žebeljarna, Metodija Boškovski, 1949, gradbeno vzdrževanje, Osman Džafič, 1950, martinarna, Ilija Gavrančič, 1950, hladna valjarna, Aleksander Gorgiev, 1940, valjarna Bela, Branko Hočevar, 1952, plavž, Fadil Hodžić, 1953, jeklovlek, Ivan Hrvatuš, 1940, valjarna Bela, Ibro Jasiković, 1952, šamotarna, Mefail Jasiković, 1951, šamotarna, Franc Jeretič, 1933, šamotarna, Anto Jokič, 1953, martinarna, Jordan Jordanov, 1949, strojno vzdrževanje, Slobodan Jordanov, 1951, hladna valjarna, Slavko Karanović, 1949, valjarna Bela, Jože Kavčič, 1945, elektro jeklarna, Peter Kemperle, 1950, UOS, Suljo Kičin, 1953, valjarna žice, Martin Kokotec, 1953, hladna valjarna, Franc Kolar, 1952, hladna valjarna, Stane Krajčelj, 1953, žičarna, Andrej Krže, 1951, valjarna Bela, Franc Lindič, 1950, livarna, Savo Lukič, transport, Dragan Marinković, 1952, jeklovlek, Franc Medja, 1940, plavž, Marko Petrovič, 1947, valjarna profilov, Albin Pintar, 1942, gradbeno vzdrževanje, Drago Raičič, 1953, hladna valjarna, Lupčo Savev, 1952, valjarna žice, Husein Sinanović, 1950, jeklovlek, Branko Skale, 1954, žičarna, Ljubomir Stanojevič, 1953, jeklovlek, Shepshet Šabani, 1953, martinarna, Aziz Sečkanović, 1952, transport, Stanko Tirič, 1953, plavž, Dragan Todosiev, 1946, žičarna, Slavko Todosiev, 1950, valjarna profilov, Boris Troha, 1948, hladna valjarna, Abdulah Turkušić, 1951, elektro jeklarna, Slobodan Vojinović, 1949, valjarna Bela, Šefko Zaimović, 1950, valjarna Bela, Mome Zlatkov, 1953, šamotarna, Janez Zupan, 1949, martinarna, Marjan, Žurovec, 1952, valjarna Bela, Dragan Živković, 1949, plavž.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Iz pregleda vidimo, da je bila v mesecu novembru precej enakomerna odprava končnih izdelkov v HVZ, žebeljarni, elektrodnem oddelku, valjarni žice in jeklovleku. Velika neenakomernost pa je bila v valjarni bluming, 2400 in javornik II. - B.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Program dela občinske konference ZMS in njenih organov od 1. novembra 1971 do 1. oktobra 1972

Na podlagi programa OK ZMS, zaključkov mandatne konference ZMS in neposrednih potreb v naši občini sprejemamo enoletni program dela občinske konference ZMS Jesenice.

Program dela zajema in predvideva dejavnost konference in njenih organov ter na specializiranih področjih dejavnosti ZMS.

Namen programa je načrtovanje celovite, stvarne in konkretne usmerjenosti ZMS med mladimi in v javno političnem življenju naše lokalne skupnosti.

Program zajema naloge organov:

- a) občinske konference
- aktivov ZMS
- b) predsedstva konference
- c) sekretariata
- d) komisij predsedstva

1. komisija za delo aktivov ZMS na srednjih in na osnovnih šolah,

2. komisija za delo v delovnih organizacijah,
3. komisija za delo v KS,
4. komisija za vzgojo, izobraževanje in kulturo,
5. komisija za socialno politiko,
6. komisija za SLO,
7. komisija za kadrovska vprašanja ZMS,
8. komisija za tisk in informacije;
- e) seminarji in posvetovanja
- f) mesec mladosti
- g) akcije
- h) koledarska razdelitev dela po oblikah dejavnosti.

A) Občinska konferenca ZMS

— december 1971: organiziranost ZMS v občini in sprejem enoletnega programa dela;

- januar 1972: konferenca o izkoriščanju prostega časa;
- marec 1972: konferenca specializiranih organizacij o delu med mladimi;
- april 1972: mladi in samoupravljanje v občini;
- september 1972: konferenca o socialnem varstvu in o delikventnem obnašanju mladih;
- oktober 1972: konferenca o programski usmerjenosti v ZMS in razprava o srednjeročnem razvoju občine.

B) Predsedstvo konference ZMS:

— november 1971: enoletni program dela; perspektivni program dela ZMS; pravila ZMS v občini; mladi v gradbenih podjetjih; akcije OK ZMS (naša beseda 72, obramba SFRJ itd.); center mladinskih organizacij.

— december 1971: predsedstvo TK ZMS in občinske konference; koordinacija dejavnosti in mladi v delovni organizaciji; kulturne akcije mladih; mladi in SLO; družbenopolitično usposabljanje mladih; mentorji in ZMS.

— januar 1972: načrtovanje socialnega varstva v občini; učenci v gospodarstvu; delo specializiranih organizacij mladih;

— februar 1972: poklicno usmerjanje mladih; stanovanjska politika in mladi; mladi v KS; mladi v trgovskih podjetjih.

— marec 1972: klubsko življenje; mladi in prosti čas; informiranost v ZMS; mladi in zamejstvo.

— april 1972: mladi v organih samoupravljanja; negovanje partizanskih tradicij; mesec mladosti; praznovanja.

— maj 1972: mesec mladosti.

— junij 1972: pregled dejavnosti v mesecu mladosti; pregled finančno materialnega poslovanja.

— julij 1972: analitični pregled dela in načrtovanja dela.

— avgust 1972: analiza delikventnega obnašanja mladih v občini.

— september 1972: načrti za delo konference in njenih organov; družbeno politično usposabljanje mladih v občini.

C) Sekretariat:

Kot izvršilni organ predsedstva mora opravljati svoje naloge v skladu s svojo funkcijo iz programa predsedstva.

D) Komisije predsedstva:

1. Komisija za delo aktivov ZMS na srednjih šolah: idejno politično delo ZMS na šolah; izven šolske oblike aktivnosti; mladinske ure; kulturne akcije; priznanja najboljšemu dijaku; samoupravljanje in dijak; izdajanje literarnih publikacij.

2. Komisija za delo aktivov ZMS na osnovnih šolah: izdelava programa za delo aktivov ZMS na šoli; mentorji; izvenšolske aktivnosti; idejno politično delo ZMS; glasila, publikacije in informiranje; negovanje partizanskih tradicij.

3. Komisija za delo aktivov ZMS v delovnih organizacijah: delo mladih v organih samoupravljanja; usposabljanje za samoupravno aktivnost; ustanavljanje in utrjevanje dejavnosti aktivov ZMS v delovnih organizacijah; analiza položaja vajencev v gospodarstvu; položaj mladih

v gradbenih podjetjih; položaj učencev v zasebnem sektorju; mladi v trgovskih podjetjih; prosti čas in mladi proizvajalci; stanovanjska politika in mladi.

4. Komisija za delo aktivov ZMS v KS: klubsko življenje; ustanavljanje aktivov ZMS in utrjevanje dela obstoječih aktivov ZMS; vključevanje mladih v javno življenje v KS; vključevanje mladih v ZK; kulturno, zabavno in športno delo v aktivih in med aktivih ZMS; negovanje partizanskih tradicij; mladi in SLO; delikventne oblike obnašanja mladih; samoupravljanje v KS in mladi; izdelava različnih analiz.

5. Komisija za vzgojo, izobraževanje in kulturo: načrtovanje idejnopolitičnega usposabljanja vodstev in članstva; načrtovanje dela v klubskih prostorih; povezovanje z mladimi v zamejstvu; analiza idejnih problemov med mladimi; kulturne akcije v občini; oblike kulturnega dela z mladimi; dvigovanje kulturne ravni mladih prek izobraževanja; kulturne prireditve in akcije.

6. Komisija za socialno politiko: izdelava programa za socialno delo med mladimi; utrjevanje »mreže« organiziranosti pomoči mladim; proučevanje delikventnih oblik obnašanja; sodelovanje s socialnimi delavci in strokovnimi organi; preventivna akcija in pomoč socialno ogroženim;

7. Komisija za SLO: predlog programa dela bo objavljen v prihodnji številki;

8. Komisija za kadrovska vprašanja ZMS: utrditev kadrovske evidence vodstev ZMS v občini; evidenca kadrov izobraževanja; utrditev evidence o vodstvih iz preteklih mandatnih dob; evidenca dokumentov; evidenca mladih članov ZK; evidenca mladih v organih oblasti in samoupravljanja v občini; oblikovanje kadrovske službe v mladinskem centru.

E) Seminarji in posvetovanja

— november 1971: seminar za vodstva ZMS na osnovnih šolah,

— december 1971: seminar za mlade v delovnih organizacijah,

— februar 1972: seminar za člane občinske konference ZMS,

— marec 1972: seminar o kulturi.

Posveti:

— november 1971: s predsedniki komisij; o koordinaciji dela; o mladinskem centru; mladi v gradbeništvu.

— december 1971: mladi in kultura v občini; mladi v zasebnem sektorju.

— januar 1972: posvet z mentorji.

— februar 1972: mladi v SLO; mladi in alienacija.

— marec 1972: poklicno usmerjanje; socialno varstvo.

— april 1972: mesec mladosti.

F) Mesec mladosti — od 26. aprila do 30. maja: štafeta mladosti; prireditve: »Kultura ne pozna meja«; šport; orientacijski tek, šah, mali nogomet, streljanje; pohod na Pristavo; tekmovalne gostincev, matematikov; kviz (obramba socialistične Jugoslavije); proslava 25. maja.

G) AKCIJE: akcija 20; ob mejnikih revolucije; mladi med borci; odličje 22. december; ostale akcije po predlogu komisije za SLO.

Prireditve »Mladi za vas« izredno uspela

V soboto, 4. decembra, je tovarniška konferenca ZMS železarnice Jesenice organizirala v gledališču Tone Čufar prireditve z naslovom: MLADI ZA VAS.

V popolnoma razprodanih dvorani so nastopili mladi pevci, recitatorji in ansambli iz mladinskih aktivov Peko in BPT Tržič, Veriga Lesce, Plamen Kropa in Železarna, gost oddaje pa je bil Oto Pestner in New swing quartet in Majda Jazbec (najlepša Slovenka).

Začetek prireditve je naznanil ansambel Radia Tržič s svojim pevcem, o pomenu srečanja mladih pa je spregovoril sekretar TK ZMS Ljubo Jasnič. S tem se je začel tudi prvi del prireditve: nastopi mladih amaterjev. Najprej so svoje znanje pokazali ansambli. Prvi je nastopil instrumentalni ansambel TIRFONI iz Kroke, za njim Veseli karavankarji iz Tržiča in Autantix z Jesenic, prvi del pa zaključili Veseli Tržičani. Za njim so se zvrstili recitatorji, mladi pevci, katerih je bilo tudi največ prijavljenih za to oddajo. Poslušalci v dvorani so zelo nestrpno pričakovali nastop mladega, tudi že zelo popularnega pevca Ota Pestnerja in New swing quarteta, ki so res pokazali visoko kvaliteto svojega petja. To je tudi potrdil spontan aplavz poslušalcev v dvorani.

Obisk in navdušenje sta pokazala, da nam na Jesenicah manjka takih prireditev. Mladi so dokazali, da se znajo tudi kulturno vesti, pogrešali smo le, kakor že mnogokrat doslej večino vabljenih gostov.

Celoten program je vodil napovedovalec Radia Jesenice Teo Lipicer, kakor tudi že prvega v Kropi. Zahvaliti pa se moramo tudi trgovskemu podjetju Murka Lesce, ki je naredila dekoracijo. Žal je odpadla modna revija, katero smo predvidevali v programu.

Seja komisije za sklepe problemske konference na temo: »Sport in rekreacija v Železarni«

Na seji so bili prisotni člani komisije iz podjetja Veriga Lesce in železarnice Jesenice. Ker je bila komisija sestavljena iz dveh različnih podjetij, so bili tudi zaključki oziroma sklepi obširnejši.

Navajamo le nekaj najvažnejših sklepov:

1. Osnovna ugotovitev konference je bila: nesporna je potreba po organizirani rekreaciji, tako s fiziološkega, psihološkega, sociološkega kakor tudi ekonomskega vidika.

2. Opaža se slaba informiranost ljudi o pravih vrednotah rekreacije. Pri tem naj bi ZM delovala kot propagator in informator ter naj bi s svojimi ukrepi in mnenji vplivala na sklepe samoupravnih organov in vodilnih kadrov v podjetju v pogledu bolj načrtne rekreacije.

3. Ugotovljena je neustreznost delitev sredstev za rekreacijo in tekmovalni šport. Pri zadetavi bi se morali za delitev po principu demokratičnosti prek samoupravnih organov. Spremeniti je potrebno odnos med sredstvi za tekmovalni šport in rekreacijo v korist slednje.

4. Skrb za rekreacijo delavcev naj bi tam, kjer za to obstojijo pogoji, prevzela v celoti ali postopoma strokovna služba. Se posebej pa je bilo poudarjeno, da v velikem podjetju, kot je naše, postopoma vključimo večje število profesionalcev, ki bi prevzeli vso skrb za športno rekreativno dejavnost vseh zaposlenih.

5. ZM naj bi v podjetju postavila trdnjše in trajnejše temelje politike rekreacije. Ne bi smeli ostati zgolj na organizaciji različnih enkratnih tekmovanj.

6. Materialni pogoji za rekreativno dejavnost niso najboljše. ZM se bo zato prek svojih predstavnikov in organov prizadevala za ustreznejšo politiko investiranja gradnje potrebnih objektov.

7. Potrebno je pripraviti dolgoročni program razvoja na področju rekreacije.

8. Tudi v naprej je potrebno razvijati sodelovanje med ZM obeh tovarn na področju rekreacije, ter to sodelovanje obogatiti tudi z drugimi oblikami dela.

9. Ugotovljeno je bilo, da je rekreacija le enostransko razvita. Razširiti jo je potrebno tudi na kulturno področje, planinstvo, oddih in izlete.

10. Železarna Jesenice je prevzela organizacijo sestanka vseh štirih predstavnikov ZM: Plamen Kropa, Veriga Lesce, Elan Begunje in Železarna. Na njem naj bi pripravili program medsebojnih tekmovanj, kakor tudi drugih oblik dejavnosti.

Odličnjak s Kozjanskega

Kljub zelo slabemu učnemu uspehu ob prvi redovalni konferenci na strokovnih šolah Železarskega izobraževalnega centra, je nekaj učencev zablestelo z izredno dobrim uspehom. Med njimi je tudi Franci Sinkovič, učenec drugega letnika poklicne industrijske šole, oddelka elektricarjev.

Srečal sem ga v internatu, kjer je sedaj njegov drugi dom, ko se je pripravljaj na obvezno učno uro. V razgovoru mi je povedal, da je doma z Buč na Kozjanskem in da je tudi prvi letnik zaključil z odličnim uspehom. Franci pa ni samo odličen učenec, ampak tudi dober tovariš in prijatelj. Kljub pohvalam, ki jih je prejel na šoli pravi, da ga to ne bo uspavalo in da se bo do konca učil s tako vnetostjo. Zaveda se, da bo znanje njegovo edino bogastvo s katerim bo stopil v samostojno življenje. Zaupal mi je, da se uči več kot ostali in da tudi njega včasih prime lenoba, ki pa jo mora zavestno premagati. V prostem času se ukvarja tudi z namiznim tenisom in šahom, vendar le v času, ki mu ostane po učenju, tega pa je največkrat zelo malo.

Franciju čestitamo in mu želimo še veliko uspehov v šoli in v življenju. -tok

Mladinska konferenca na ŽIC

V sredo, 24. novembra je bila v Delavskem domu na Jesenicah letna konferenca ZM Železarskega izobraževalnega centra.

Najprej je predsednik ZM ŽIC Tone Šteblaj poročal o delu organizacije v preteklem šolskem letu. Iz poročila je razvidno, da je bila organizacija delavna. Ustanovljeni so bili novi odseki šolskega športnega društva in mladinski pevski zbor. Sledila so še poročila blagajničarke, kulturnega in športnega referenta ter predsednika šolske skupnosti učencev. Ravnatelj strokovnih šol ŽIC, dipl. inž. Tone Zevnik je govoril o učnem uspehu na ŽIC in podal več predlogov in pobud za izboljšanje učnega uspeha.

Vsem poročilom je sledila razprava, ki pa se ni razvila, kajti nikogar ni bilo, da bi prebil led, zato je bila konferenca s tem tudi zaključena. -tok

Samoupravni organi v preteklem tednu

Seje samoupravnih organov v tem tednu

V sredo, 8. decembra 1971 seja odbora za dohodek in nagrajevanje, na kateri so obravnavali:

- pregled sklepov,
- oblikovanje osebnih dohodkov v novembru
- analiza stroškov v oktobru in
- reševanje tekočih zadev.

V četrtek, 9. decembra 1971 zjutraj ob 8. uri skupna seja odbora za poslovno politiko in odbora za plan in finance, na kateri so obravnavali:

- prodajno politiko in proizvodni program za leto 1972,
- analizo poslovnega rezultata in blagovne proizvodnje za november,
- razno.

Istega dne ob 12. uri seja odbora za osnovna sredstva, na kateri so obravnavali:

- letno poročilo o izvrševanju investicij,
- odobritev manjših investicij in
- razno.

V petek, 10. decembra 1971 seja odbora za splošne zadeve z naslednjim dnevnim redom:

- pregled sklepov,
- poročila o službenih potovanjih v zamejstvo,
- odobritev službenih potovanj v zamejstvo,
- predlog za spremembo cen za čiščenje v tovarni ter
- reševanje tekočih zadev in razno.

V soboto, 11. decembra 1971 seja delavskega sveta Železarskega doma pri Jelenu, na kateri bodo obravnavali:

- pregled sklepov zadnje seje,
- kvaliteta in raziskovalna problematika proizvodnje v letu 1971,
- poročilo o investicijski dejavnosti v letu 1971,
- količinski plan proizvodnje za leto 1972 in osnove finančnega plana,
- informacija o novi kvaliteti vsebine integracije slovenskih železarn in predlog zaključkov volilne konference tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarn v zvezi s samoupravljanjem,
- predlog sprememb pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarn ter
- poročilo odborov in razno.

2. seja sveta DE valjarne Bela

V sredo 17. novembra je bila v sejni sobi valjarn na Javornik druga redna seja sveta DE valjarne Bela. Poleg članov sveta DE, šefa DE in obratovodij je bil na seji prisoten tudi direktor proizvodnje inž. Karba.

Najprej so ugotovili, da so bili vsi sklepi 1. seje izpolnjeni, razen točke 8, ki jo bodo obravnavali prihodnje leto v zvezi z novim načinom nagrajevanja.

Šef delovne enote inž. Perne je zatem posredoval obširno poročilo o devetmesečnem

poslovanju valjarne Bela. Njegovo poročilo je bilo ilustrirano s številnimi statističnimi podatki o skupni proizvodnji, blagovni proizvodnji, izkoristku — izplenu, produktivnosti itd. Inž. Perne je proizvodno problematiko obrazložil po posameznih oddelkih valjarne in povedal, da je proizvodni sektor izpolnil planske naloge pri skupni proizvodnji, vstevši tujo predelavo s 94,7 %, plan blagovne proizvodnje pa 95 %. Veliko težav so imeli zaradi odsotnosti delavcev, v zadnjem času pa tudi zaradi pomanjkanja likvidnih finančnih sredstev, kar se je še posebej poznalo pri nabavi uvoznih surovin, potrošnega materiala in rezervnih delov. Poročilo inž. Perneta je za tem obravnavalo še gibanje zaposlenih v devetih mesecih letošnjega leta, problematiko naročil in druga vprašanja.

O zaključkih in sklepih sej teh samoupravnih organov bomo poročali v naslednji številki ŽELEZARJA.

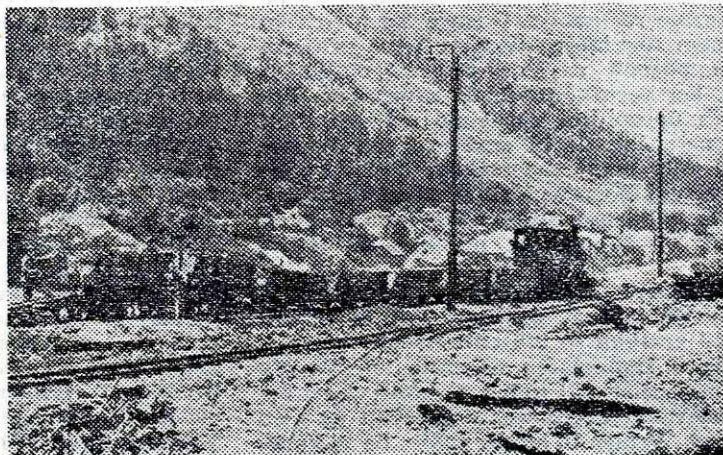
6. seja odbora za poslovno politiko

Predsednik odbora za poslovno politiko inž. Vito Gričar je sklical 6. sejo odbora v soboto, 4. decembra 1971 in predlagal eno samo točko dnevnega reda: nova kvalitetna vsebina integracije slovenskih železarn.

Ta nova kvaliteta predvideva združevanje sredstev poslovnih skladov tovarn po določeni stopnji, oblikovanje finančnega sklada združenega podjetja ter ključne za delitve. Člani poslovnega odbora so se s predlogom strinjali, vendar so imeli pripombo, naj bi bil osnovni ključ delitve združenih sredstev vezan na višino sredstev, s katerimi posamezna tovarna sodeluje pri oblikovanju osnovnega kapitala finančnega sklada. Le v izjemnih primerih bi lahko dopustili tudi dodatne ključne delitve. Menili so celo, da bi bilo ugodnejše, predno

se odloči za dodatne ključne delitve, obravnavati in sprejeti nižjo stopnjo, po kateri naj bi se oblikoval finančni sklad.

Sklenili so, da bodo takšna stališča zastopali tudi na seji poslovnega odbora združenega podjetja, ki je bila v Ljubljani v ponedeljek, 6. decembra 1971. Menili so, da je to šele začetek akcije in da bodo morale predlog predno bo končno sprejet na pristojnem organu samoupravljanja, obravnavati tudi delovne skupine tovarne in do predloga zavzeti svoje stališče.

V Železarni smo ukinili notranji transport z »ladjami« in ga nadomestili z modernejšimi prevozi.

V razpravi je sodeloval inž. Karba, direktor proizvodnje, ki je člane sveta DE informiral o reorganizaciji služb ter o finančnem položaju tovarne, ki je zelo težavno. Težave nastajajo pri nabavi najbolj nujnih surovin in rezervnih delov, ki jih doma ne moremo nabaviti (valji za bluming itd.). Sicer je saldo tovarne pozitiven, toda težave so v tem, ker kupci ne plačujejo tako kot bi od njih pričakovali.

Inž. Karba je še povedal, da je delovna enota valjarne Bela bila pri izpolnjevanju proizvodnih nalog uspešna, zlasti v zadnjem času, ko je bila dosežena rekordna proizvodnja in zmanjšana poraba mazuta. Razen inž. Karbe sta v razpravi sodelovala tudi tovariš Črv in Komljanec, ki sta posredovala problematiko valjarne žice in izdelave hladno oblikovanih profilov. Iz poročila tovariša Komljenca povzemamo, da bo letos izdelana planirana količina hladno oblikovanih profilov 14.000 ton. Poleg tega je bila že dobavljena nova oblikovalna proga, ki bo omogočala v prihodnje proizvodnjo še nadaljnjih 15.000 ton profilov. Vprašanje pa je, kako bo z naročili in je zato nujno, da ustrezne službe tržišče zainteresirajo za tovrstno proizvodnjo.

V drugem delu seje so obravnavali akcijske programe za posamezne oddelke valjarne Bela, ob koncu seje pa so spregovorili o vlogi delovnih skupin, ki naj neposrednega proizvajalca informirajo o vseh dogajanjih v Železarni, o doseženih rezultatih obratov in oddelkov, ter posameznih izmen. Poudarili so naloge, ki jih imajo obratovodje in vodje oddelkov, ter ugotovili, da je najbolje organizirano delo delovnih skupin v valjarni žice in v valjarnah profilov, medtem ko v valjarni Bela kljub izboljšanju delovne skupine še vedno ne odigrajo svoje vloge.

Ob koncu seje so sledila še poročila predsednikov komisij, nato pa so sprejeli sedem sklepov.

GRČIJA — Z britansko tehnično pomočjo bodo zgradili v Grčiji mini železarno z letno proizvodno zmogljivostjo 60.000 ton okroglih profilov in kasnejšim možnim povečanjem na 100.000 ton. Računajo, da bodo 40 tonsko električno peč zakladali tudi s predreduciranimi peleti. Železarna bo pričela obratovati leta 1973.

INDIJA — V železarni Bhilai je pričel pred kratkim obratovati plavž št. 6. Ima 1719 m³ koristne prostornine in bo letno proizvedel 600.000 ton grodlja. To je največji plavž, ki obratuje v indijskih železarnah.

INDIJA — Ministrstvo za železarsko industrijo je odlo-

čilo, da bo treba pričeti z lokacijskimi študijami za več novih indijskih železarn. Le-te bodo zgradili v krajih, kjer sedaj še ni železarske industrije. Vzrok za to odločitev je iz leta v leto večja poraba jekla v Indiji in s tem potrebe za večjim uvozom.

ITALIJA — V železarni Tarranto je letos poleti pričela obratovati naprava za kontinuirano vlivanje bram z dvema žilama. Vendar to ne zadostuje in so pred kratkim naročili še eno napravo. Tudi ta bo imela dve žili in bo vlivala brame široke 900 do 220 mm in debele 150 do 300 mm. Pričela bo obratovati leta 1973.

Sestanki delovnih skupin

24. 11. — VEN — STENOVEC — VEN PLAVŽ — Znova so načeli vprašanje garderob, ki še vedno niso urejene. Še vedno se morajo umivati z mrzlo vodo. Zato zahtevajo, naj inž. Koselj posreduje čimprejšnji odgovor kako je z izgradnjo potrebnih garderob. Tovariš Vehar je povedal, da bodo v kratkem začeli obratovati na tri izmene, kljub temu, da bi potrebovali 12 električarjev. Nanizali so še vrsto drugih problemov, ki se neposredno nanašajo na njihovo delo v obratu, in jih bo treba nujno rešiti.

27. 11. — JEKLOVLEK — ABRAM — VLACILNICA IN LUŽILNICA — Delovni skupini je bilo posredovano poročilo o devetmesečnem poslovanju podjetja. Ugotavljajo, da v tretjem kvartalu niso bili doseženi pričakovani rezultati v proizvodnji, delno zaradi pomanjkanja delavcev in prevelike odsotnosti z dela. Tudi izmeček je bil od 10–15 % večji od planiranega, v precejšnji meri tudi po lastni krivdi. Precej je bilo že reklamacij in se nanašajo v glavnem na odstopanja od toleranc na zamešnjave materiala in druge vzroke. Popustila je tudi delovna disciplina. Delovna mesta morajo biti ob koncu dneva urejena in očiščena, obvezna pa je tudi uporaba zaščitnih čelad. Plan za drugo leto je sprejemljiv, toda le predlagana druga varianta zaradi tanjših profilov in ob bolj solidnem vzdrževanju kot doslej.

20. 11. — TKR — ŽNIDAR — GLAVNI LABORATORIJ — K poročilu o devetmesečnem poslovanju delovna skupina ni imela pripomb. Razveseljivo je, da se finančno stanje izboljšuje in pričakujejo, da bodo vzporedno večji tudi osebni dohodki, ki le s težavo sledijo podražitvam. Govorili so še o analizi in pripravi vzorcev dinamov pločevine z ozirom na napotke in nasvete strokovnjaka firme Ebner iz Avstrije. Želijo, da bi bila predelava laboratorijskih prostorov čimprej končana. Vprašujejo zakaj v laboratoriju in obratih Železarne ne dobivajo več brezplačno mleka, kar je v drugih podjetjih še vedno v praksi. Ponekod imajo delavci, ki imajo opravka s kislinami in strupenimi snovmi tudi dodatni dopust. Želijo odgovor pristojnih na to vprašanje.

20. 11. — HVŽ — AZINOVIC — HLADNA VALJARNA — Na sestanku so se poslovniki od dolgotrajnega sodelavca Albina Felca, ki je bil upokojen. Vodja delovne skupine mu je izročil darilo, obratovodja inž. Mesarič pa se mu je zahvalil za požrtvovalno delo. Tudi v prihodnje naj bi sodelavcem ob upokojitvi posvetili takšno pozornost.

17. 11. — PLAVŽ — VELIKANJA — KAMNOLOM MEŽAKLJA — V zadnjem času so imeli v obratu plavž precej poškodb. Od slehernega posameznika je odvisno, da poškodbe zmanjšamo na minimum, toda vsi morajo uporabljati zaščitna sredstva.

S proizvodnjo krijejo vse potrebe med remontom plavža, čudijo pa se, da v Železarni ne znajo napraviti ustreznega kladiva za granulator. Razpravljali so še o devetmesečnem poslovanju Železarne. Potrdili se bodo, da bi novo leto začeli brez dolgov. Zanima jih kdaj bodo odobrene predlagane spremembe skupin na starih in novih delovnih mestih.

19. 11. — VALJARNA BELA — BEG — POVRŠINSKA OBDELAVA — S proizvodnjo so bili v oktobru zadovoljni, s prizadevnostjo vseh zaposlenih ter z izkoriščenjem delovnega časa bi jo lahko še povečali. Bojijo se, da bodo rezultati v novembru slabši, ker je zaradi neustrezne površine slabov veliko več čiščenja. Želijo, da bi bilo več boljših površin in bodo zato potrebni ukrepi v martinarni in pri samem režimu ogrevanja v globinskih pečeh.

V oddelku so znova vzpostavili red, ki naj bi ga zaposleni tudi v prihodnje obdržali. Vprašujejo koliko stane prevoz blumov v valjarno žice s kamioni in če je to rentabilno.

20. 11. — VALJARNA BELA — POVRŠINSKA OBDELAVA — Sestanek je vodil tovariš Celarc. Seznani so bili z doseženimi rezultati za oktober. Na strojih je bila proizvodnja večja, zaradi lokalnega brušenja in zmanjšanja zastojev. Površine so izredno slabe in je zato treba več truda, proizvodnja pa je manjša. Delovni čas bo treba bolj izkoristiti in tudi bolj dosledno opraviti delo kar velja za slehernega posameznika. Dosledno je treba upoštevati navodila in predpise HTV in uporabljati zaščitna sredstva. Portalni žerjav II bo treba generalno popraviti.

20. 11. — VALJARNA BELA — PODLIPNIK — POVRŠINSKA OBDELAVA — Proizvodnja je bila v oktobru zadovoljiva, vendar jo je mogoče z boljšim izkoriščanjem delovnega časa ter s prizadevanjem vseh zaposlenih še povečati. Menijo, da v novembru ne bo naloga izpolnjena, ker je precej slabov, ki jih je treba stoddostno flemati. Površine slabov bo treba izboljšati. V oddelku so vzpostavili red in prehode označili z barvo. Imeli so eno lažjo poškodbo, popraviti pa bo treba vrata zaradi prepiha. Na portalnem žerjavu II so pogostejši izpadi električnega toka in je potreben popravlila.

20. 11. — VALJARNA BELA — LAZAR — POVRŠINSKA OBDELAVA — Seznani so bili s proizvodno problematiko v oktobru ter nalogami v tekočem mesecu. Površina materiala se je precej poslabšala, kar vpliva na proizvodnjo. Zastojev naj bo čimmanj. Zaradi zmanjšanja zastojev je proizvodnja na strojih večja, tudi zaradi delnega brušenja. Ponovno nastaja problem glede fluktuacije delavcev. Red in disciplino je treba obdržati tudi v prihodnje ter bolje izkoristiti delovni čas. Zaradi pogostih prevozov v valjarno 2400, valjarne profilov in valjarno žice so vrata stalno odprta, tako da imajo nevzdržen preprih in pogoste prehlade delavcev. Napraviti bo treba zračno zaveso.

20. 11. — VALJARNA ŽICE — GROHAR — Mesecni plan je bil v oktobru nekoliko presežen in so bili z rezultati zadovoljni. V kolikor bodo stroji dobro vzdrževani bo tudi dobra proizvodnja. Obravnavali so tudi poročilo o devetmesečnem poslovanju Železarne in menijo da bodo z dobro proizvodnjo lahko nadoknadili zaostanek iz prvega polletja. V prihodnje bo treba posvetiti večjo pozornost proizvodnji II in dobitu — izplenu. Obširneje so spregovorili še o ostalih problemih, ki zadevajo delo na njihovi izmeni.

25. 11. — VALJARNA ŽICE — KNAFELJ — V oktobru je bila dosežena rekordna proizvodnja in plan dosežen s 102 %. Zastojev (valjavskih) so imeli 14,9 %, kar je bolje od planiranih zastojev v akcijskem programu. Voda za umivanje je mrzla, prav tako tudi garderobe, ker ogrevanje prostorov ni dovolj učinkovito. Delavci zaposleni v adjustaži naročajo obratovodstvu, naj uredi vse potrebno za podaljšanje adjustirne rampe na žičnici, ker je sedaj otežkočena izvedba vseh faz dela, ki jih zahteva regulativ.

25. 11. — JAVORNIK I — MARKELJ FRANC — LAHKE PROGE — Produktivnost je bila v oktobru zelo ugodna. Plan je bil presežen, dobit — izplen pa dosežen s 95,3 %. Tudi plan za november je dosegljiv, če bodo imeli na razpolago vložek. Posredovano je bilo tudi poročilo o devetmesečnem poslovanju Železarne, ki vsebuje ugodne rezultate in vse kaže, da bomo skoraj v celoti poravnali izgubo iz prejšnjih let. Menijo pa, da se dobri rezultati in gospodarjenje vse premalo pozna na osebnih dohodkih. Glede prostih sobot je skupina mnenja, da bi delali le na dopoldanski in popoldanski izmeni, nočna pa bi bila prosta. Pojasnjeno je bilo tudi glede dopusta, ki ga je treba izkoristiti do konca leta in prenašanje na prihodnje leto ni mogoče. Na ostala vprašanja je vodja delovne skupine posredoval ustrezne odgovore.

25. 11. — VALJARNA 2400 — KAMBIČ — PROGA — Vodja delovne skupine je prisotne informiral o devetmesečnem poslovanju s poudarkom na plan in finančno realizaciji. Govorili so predvsem o nezadostnem sortiranju odrezkov ter o tekočem vzdrževanju, pozneje pa še o pripravi vložka in zakladanju, ker večkrat pride do zamenjave. Prisotni so bili opozorjeni naj bodo pri delu bolj pazljivi in natančni, da bi zmanjšali zavaljanost plošč in bi bilo manj zaostankov. Delavci niso zadovoljni zaradi nočnega dela v soboto oziroma nedeljo. Zato je bil tudi sprejet sklep, da ne bodo več prihajali ob sobotah in nedeljah na nočno izmeno.

26. 11. — PLAVŽ — JANCIC — KAMNOLOM TREBEŽ — Vsi delavci, posebno tisti, ki so bili sprejeti pred kratkim so bili opozorjeni na nevarnosti, ki jih v kamnolomu povzroča zimsko obdobje. Seznani so bili tudi z rezultati devetmesečnega poslovanja Železarne, k poročilu pa niso imeli pripomb. Vrtalci in strelci želijo, da bi končno rešili tudi njihovo vprašanje glede beneficirane staža, kot je že urejeno za podobna delovna mesta v obratu.

14. 11. — PLAVŽ — MOČNIK — AGLOMERACIJA — Inž. Gričar je celotno skupino I faze v Hrenovici opozoril naj se preseli, ker je v sedanjih prostorih bilo bivanje življenjsko nevarno zaradi večje okvare na ogrevalcu za toplo vodo. Toda tudi v novi garderobi imajo probleme in primanjkuje tople vode. To vprašanje je treba urediti čimprej, ker je topla voda za umivanje nujno potrebna, ker delajo v zaprašenem okolju.

21. 11. — MARTINARNA — ROŽIC — PEČI — Govorili so o akcijskem programu in obravnavali vse tiste točke, ki se nanašajo na posado peči. Še več bi lahko prihranili pri porabi mazuta, sinter magnezita, pri legurah in pravočasnem reverziranju ter pravilnem kurjenju peči. Tudi vzdrževalci naj vse to upoštevajo in jim bodo hvaležni. S poročilom šefa so bili zadovoljni in pričakujejo večjih osebnih dohodkov. Nekateri sodelavci ne prijavijo pravočasno odsotnost z dela (dopust, bolovanje) ali pa zapuščajo delovna mesta. Nekatere stalne takšne primere naj bi obravnavala disciplinska komisija. Pri dohodkih bo treba popraviti vrata in zasteklit okna. Zanima jih, zakaj že dve leti niso imeli preventivnih pregledov.

26. 11. — LIVARNE — SMOLEJ — ČISTILNICA — Zaradi velike fluktuacije delavcev je potrebno premeščanje delavcev iz drugih delovnih mest v čistilnico. Na sestanku so se pogovorili o redu, o varnosti in drugih problemih. V livarni vlivajo odlitke do 40 ton čiste teže. Delo pri tako velikih odlitkih je naporno in nevarno, zlasti pri transportu. Zato so se pogovorili o vseh problemih, ki nastajajo pri čiščenju in odpremi odlitkov. Seznani so bili z zaščitnimi sredstvi ter orodjem, ki ga imajo na razpolago.

19. 11. — MARTINARNA — LEKSE — LIVNA JAMA — K poročilu o devetmesečnem poslovanju niso imeli posebnih pripomb. Menijo le, da bi plan lahko izpolnili, če ne bi imeli težav s 100-tonskim žerjavom in popravilom nosilcev livnih žerjavov. Težave imajo tudi z delovno silo, ki se pogosto menja in normativ ni izpolnjen. Starejši delavci zato popuščajo in vsega ne zmorejo kar morajo poleg svojega dela priučiti še mlajše delavce. Delo je zato tudi površno opravljeno. Med popravilom žerjavov nosilcev so precej utesnjeni in lahko pride do poškodb.

21. 11. — MARTINARNA — JEREB — STARO ZELEZO — S predlogom, da bi delali tudi med prazniki, so se strinjali, toda le pod pogojem, da tudi druge službe opravijo svoje delo kakor treba, da ne bo večjih zastojev. Omenjena je bila tudi zaloga, ki pa se je zaradi redukcije električnega toka precej zmanjšala. Ob koncu sestanka so vzeli na znanje še informacijo o cepljenju proti gripi.

24. 11. — ELEKTRO IN TOPLJNA ENERGIJA — SIRC — ELEKTROENERGIJA — Seznani so bili z dvema okrožnicama kadrovskega sektorja in sicer z okrožnico, ki opozarja na pomembno cepljenje proti gripi, druga okrožnica pa govori o potrebni deratizaciji.

24. 11. — STROJNO VZDRŽEVANJE — BERNIK — STROJNO VZDRŽEVANJE JAVORNIK — K poročilu, ki obravnava stanje podjetja niso imeli pripomb. Precej pripomb pa so imeli zaradi vzdrževanja žerjavov. Dežurni ključavničarji v valjarni 2400 imajo poleg rednega dela še dodatno nalogo in sicer popravilo pokvarjenih zabojev za odpadke. To delo so prej opravili ključavničarji iz montažne skupine. Poleg tega imajo tudi nalogo, za razrez zavaljane pločevine, to delo pa so preje opravili delavci iz proizvodnje. Dodatno pa ključavničarje obremenjujemo še z žerjavi. Ni razumljivo, zakaj so ključavničarji izpadli pri ocenjevanju za povečanje delovnih mest, saj imajo dežurni električarji in inštalaterji deveto skupino, ključavničarji pa osmo pri tako obsežnem vzdrževanju. Predlagano je bilo, naj bi vsaki skupini dodelili po enega ključavničarja za žerjave. Govorili so še o novoustanovljenem obratu HOP ter o dežurni službi. Že pri tako okrnjenem staležu bo treba uvesti dežurno službo še v novem obratu in zato menijo, da je treba odpreti toliko novih dežurnih mest, kolikor izmen bo zahtevala proizvodnja v novem obratu.

20. 11. — VALJARNA ŽICE — DOLŽAN — Seznani so bili s poročilom o poslovanju za devet mesecev letošnjega leta. S proizvodnjo v oktobru so zadovoljni in tudi z dobitom — izplenum pri patentirni žici. Pogovarjali so se o tem, kako bi zmanjšali valjavske zastoje, ter izboljšali varnost pri delu. Žerjavovodja vprašujeta zakaj nista upravičena do premije za preko 100 ton proizvodnje. Valjavci proge 300 pri 250 Ø opozarjajo na iztrošene cevne povezave med programi in navijalci, ki povzročajo izpade valjancev. Roletna vrata je treba popraviti, da ne bodo iztirjala in da ne bo prepiha.

DIT po- nuja roko

V praznični številki železarja, ki je izšla 26. novembra, je objavljen članek avtorja Staneta Torkarja z naslovom KAJ ZAVIRA RAZVOJ? Kdor je članek prebral je lahko ugotovil, da gre za kritičen zapis na račun novatorstva in racionalizatorske dejavnosti v železarni.

Ni moj namen polemizirati z avtorjem, ki je površno naziral nekatere probleme v procesu oživljanja neke tehnične ideje. Tudi zato ne, ker avtor več ve o težavah novatorske dejavnosti kot se lahko razbere iz njegovega članka.

Kot aktivnemu članu društva inženirjev in tehnikov, sta v moje razmišljanje posegla dva obtožujoča stavka. Prvi sledi iz ugotovitve, da imamo v železarni s pravilnikom natančno določeno pot kako se izvede nova tehnična ideja, vendar je po mnenju pisca ta žal le na papirju. Glasi se dobesedno takole: AVTORJI TEHNIČNIH IZBOLJŠAV SO SE VEDNO PREPUŠČENI SAMEMU SEBI IN ZATO MARSIKATERI DOBER PREDLOG NI BIL REALIZIRAN. In druga ugotovitev: VEDNO BOLJ SE OBCUTI POMANJKANJE NEKOGA, KI BI ZAMISEL ALI IDEJO URESNICIL.

Denimo ob stran vprašanje ali je v železarni kdo dolžan ali celo plačan zato, da kaj začne ali naredi. Obe ugotovitvi sta nesporni in realna ocena nekega stanja. Ob tej oceni pa ni mogoče pustiti vnemar zaprtosti samih avtorjev kadar gre za njihove ideje. Ta zaprtost je pripomogla k takemu stanju kakršno je in izhaja predvsem iz naslednjih razlogov:

1. Avtor se boji, da mu ne bi okolica še neobdelano idejo ocenila kritično in odklonilno.

2. Avtor se boji, da ne bi posamezniki ideji dodali preveč svojega in si prilastili manjši ali večji del avtorstva.

Mnogi bodo zanikali ta dva razloga, kar je razumljivo in človeško. Oba sta otroka sebičnosti in zavisti, vsa družina pa spada med človeške slabosti, ki se jih ljudje zavedamo, neradi jih pa priznavamo.

Tako približno je o nakazani problematiki sodil tudi odbor občinskega Društva inženirjev in tehnikov, ki je na svoji redni seji dne 7. 12. 71 razpravljal o možnostih sodelovanja med DIATI (Društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav) in med DIT.

Nismo sprejeli načelnih zaključkov, da smo za tako sodelovanje, ker smo smatrali, da je naša splošno družbena praksa zadnjega obdobja šestokrat dokazala, da od takih sklepov ni rezultatov.

Odločili smo se za akcijo.

Ta del sklepa naslavlja mo na vse tiste člane kolektiva železarne, ki jim je mar tudi prihodnost in ki že ali so pripravljeni razmišljati o izboljšanju naših tehnoloških postopkov in naprav zanje.

Vsem, ki imajo ideje pa smatrajo, da bi za dovršenost svoje ideje potrebovali strokovni nasvet ali sodelovanje, nudimo pomoč.

Odbor je zaenkrat odredil naslednje člane:

1. Za področje tehnoloških procesov v proizvodnji in predelavi jekla: Jože Arh, dipl. inž. metalurgije, tel. 880.

2. Za področje elektrotehniških problemov: Feliks Bešter, dipl. inž. elektrotehnike, tel. 262.

3. Za področje strojništva:

Miroslav Noč, dipl. inž. strojništva, tel. 873.

Na navedene telefonske številke lahko kličete vsak dan, razen ob sredah in sobotah.

Strokovne usluge, ki jih nudimo so naslednje:

— ogled problema na mestu,

— nasveti o obstoječi literaturi,

— izdelava tehničnih izračunov,

— izdelava izvedbene tehnične dokumentacije,

— strokovna mnenja in nasveti,

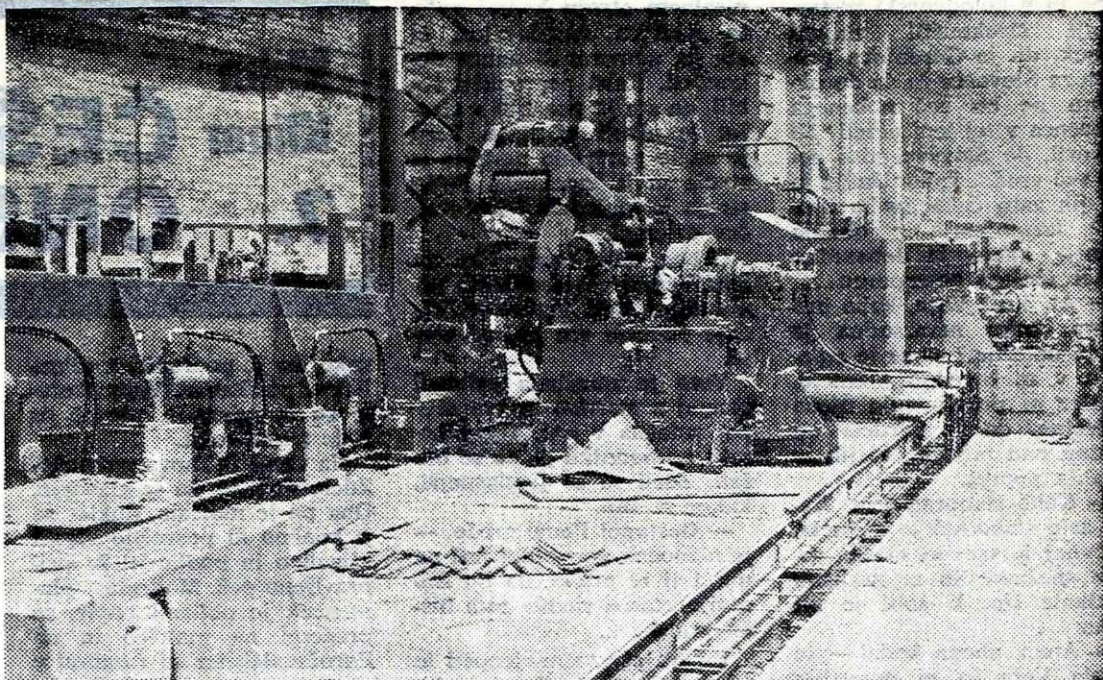
— strokovna pomoč za izdelavo adekvatnih modelov,

— vodenje poizkusov.

Imenovani bodo te usluge glede na možnost dali osebno ali pa jih organizirali s pomočjo drugih članov DIT. Usluge so brezplačne. V primerih, kjer bo potrebno strokovno delo v večjem obsegu, na primer izdelava načrtov v projektivnem biroju, bodo stroški vračunani v materialne stroške za obdelavo ali izvedbo ideje.

Ponujamo vam roko. Če boste v tehnični zadregi, pokličite nas.

MN

Del montiranih naprav za proizvodnjo hladno oblikovanih profilov v opuščeni valjarni na Javorniku.

13. seja predsedstva sindikata železarne

V petek, 3. decembra je bila v delavskem domu pri Jelenju 13. seja predsedstva tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata železarne. Ob pregledu neizvršenih sklepov so se dogovorili, da bodo po novem letu sklicali razširjeno sejo predsedstva TO OO sindikata železarne, na kateri se bodo pogovorili o zaposlovanju žena ter njihovem počutju na delovnih mestih v železarni. Nadalje predsedstvo TO OO sindikata železarne naroča komisiji za prošnje, pritožbe in socialna vprašanja, da pripravi in predloži nove kriterije za dodeljevanje pomoči članom kolektiva v primeru bolezni, nesreče, itd.

V nadaljevanju seje so sprejeli sklep, da z letom 1972 vsa naročila avtobusov za izlete, ekskurzije in ob

raznih drugih prilikah reži- zira TO OO sindikata železarne. Tako bi kar najbolj prispevali k pocenitvi stroškov, delo bi opravili na bolj enostaven način, tovarniški odbor osnovne organizacije sindikata železarne pa bi se tudi

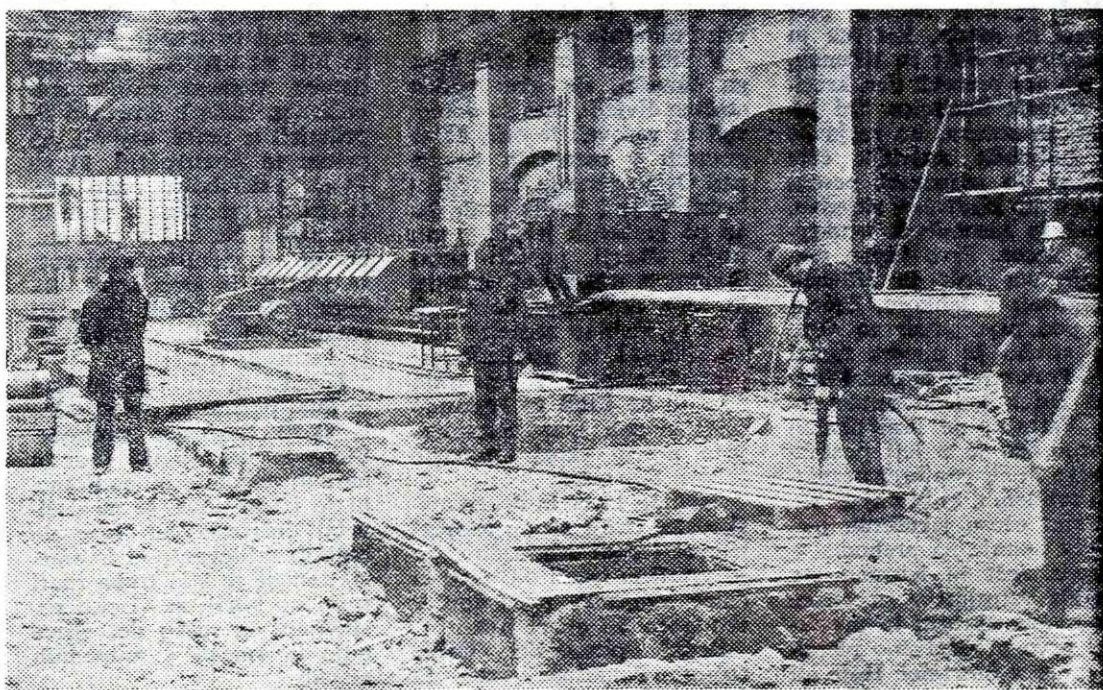
dogovarjal v tem pogledu z vsemi zainteresiranimi organizacijami in ustanovami, tako da te naloge ne bi bile več prepuščene samim obratom kot doslej.

Ob koncu seje so rešili še nekaj tekočih zadev.

Železarski globus

JAPONSKA — Japonska železarska družba Nippon Kokan bo do leta 1978 zgradila v železarni Ogishima dva nova plavža od katerih bo imel vsak koristno prostornino 4000 m³. Z njuno proizvodnjo bodo v tej železarni nadomestili proizvodnjo šestih manjših in srednjih plavžev, ki jih bodo potem ustavili.

POLJSKA — Poljski planerji računajo, da bo leta 1975 narasla proizvodnja surovega jekla za 25 % oziroma 3 milij. ton v primerjavi z letom 1970. Po tem predvidevanju bodo poljske jeklarne proizvedle leta 1975 14,7 milij. ton surovega jekla. To povečanje bodo dosegli v glavnem z modernizacijo in razširitvijo obstoječih železarn.

Zaradi zakasnitve dobave nekaterih delov naprav, je pri montaži proge za proizvodnjo hladno oblikovanih profilov prišlo do manjšega zastoja, vendar ob koncu meseca lahko pričakujemo že poskusno proizvodnjo.

Se ni v kolodvorski restavraciji širokoustil vinjeni Zwick, da je Gorenjska prelepa za Slovence in da do oktobra ne bo več nobenega Slovenca v tej lepi deželi? Ni govoril, da Slovenci niso dosti več vredni kakor Judje in da jih zato čaka enaka usoda? Iztrebljenje z obličja zemlje, kakor je dobesedno rekel vinjeni gestapovec...

— Ali čutiš Vera, kako krivična, kako nerazsodna je tvoja bolečina? — se je oglašalo v njej vedno glasneje, dokler ni prepljusnilo njene bolečine, da je zardela od sramu nad mislimi, ki jih je mislila poprej.

— Kako slabotna sem. Kako zelo slabotna! je zaihtela. Zunaj je snežilo. Goste, velike snežinke so se neslišno dotikale šip. V sobi je bil mráz...

— Anda, uboga Anda! — je ihtela Vera in ni pomislila nase, da tudi njej preti nevarnost. Vsak čas lahko pridejo gestapovci in jo aretirajo. Saj Nemci niso zaprli samo Ande, marveč so zaprli tudi Aleša, Slavka Smoleja in Robiča, vse, ki so bili povezani in delali v tovarni skupaj z Ando. Tudi te so zaprli danes dopoldan.

Nevarnosti, ki ji je pretila, se je Vera ovedela šele, ko je zaskočila na stopnicah okovane korake; mogli so biti gestapovski. Planila je pokonci in prisluhnila s čutom zasledovane živili. Instinktivno je planila k vratom in zaobrnila ključ.

S pogledom je preletela sobo in s strahom opazila v

pisalnem stroju komaj začeto matrico Poročevalca, ki sta ga nameravali danes dokončati. Kako neprevidni sta bili, da sta jo pozabili v stroju; še nikoli je nista. Vera je naglo potegnila matrico iz stroja in jo zmečkala. Poleg stroja je zagledala Poročevalčev original.

O bog, kako neprevidni sta bili! Vajeni večmesečnega nemotenega dela sta se zadnje čase počutili vse preveč varni.

Vera je zmečkala original skupaj z matrico in vse skupaj zmašila v peč. Težki koraki po hodniku pa so se bližali. Zdeli so se ji glasnejši, kakor so bili.

— Gestapo! Pome gredo, — je nemočna pomislila; niti na misel ji ni prišlo, da bo Andini aretaciji sledila tudi hišna preiskava.

V skrajni vznemirjenosti je iskala vžigalice. Pravkar jih je videla na mizi. Zdaj pa, kakor da so izginile. Ni čutila da jih drži v roki. Koraki pa so že obstali pred njeno sobo. Moška roka je potrkala na vrata. Dasi trkanje ni bilo preglasno, ga je slišala kakor razbijanje. Glava se ji je nemočno sklonila. Sele tedaj je zagledala vžigalice; padle so ji iz nemočnih rok na tla. Z največjim naporom se je zbrala in jih pobrala.

Po prstih je planila k peči. Drobnji, dekliško negovani prsti pa so postali nenadoma okorni in nemočni, kakor da bi ne bili njeni. Le s težavo so odprli škatljico in izvlekli več vžigalic hkrati. Ni čutila

Miha Klinar ČEŠNJE 7. ONSTRAN CESTE

roke, ko je podrsnila z vžigalicami po škatljici. Vzprsketa le so in ugasnile, preveč se ji je tresla roka.

Na vrata je znova potrkalo. Zdelo se ji je, da še glasneje. Ona pa je molčala, dokler se ji končno ni posrečilo vžgati vžigalico in podkuriti že pripravljeno peč. Modrikast plamenček je obližnil papir, se prenesel na matrico in na Poročevalca ter se razgorel v plamen. Zaprla je peč. Treske so zapresketale.

Se enkrat je potrkalo.

Zbrala se je s skrajnim naporom in opazila, da je še vedno oblečena v plašč. Odvrгла ga je na posteljo.

»Kdo je?« je vprašala.

»Jaz,« se je oglasilo od zunaj.

Spoznala je glas in odprla. Bil je svak...

»Ali so res zaprli Ando?« je vprašal.

Ni odgovorila, samo zajokala je.

»Zakaj?« je vprašal.

»Ne vem,« je odgovorila.

»Je delala za Osvobodilno fronto?« je vprašal naravnost.

Ali bi mu povedala resnico? Lahko bi mu zaupala, saj je

bil dober in pošten človek in je menda, vsaj tako je slutila, delal za Fronto tudi on. Kljub temu pa se je delala nevedno.

»Za koga?« je rekla, kakor da bi ga ne razumela.

»Za partizane,« je rekel tiho, kakor da bi ne bila sama v sobi.

»Ne verjamem. Če bi, bi vedela tudi jaz...«

Njen glas ni bil posebno prepričljiv. Zato je svak molčal in partizanov ni več omenjal.

»Mnogo so jih zaprli zadnje čase,« je rekel.

»Mnogo. Morda prav tako po nedolžnem kakor Ando. Vem, da Anda ni ničesar delala,« je Vera vztrajala.

»Potem bi se jo dalo močje rešiti,« je svak rekel odsojno, ker ni mogel verjeti, da bi dekletu, zavedni kakor Anda in Vera, stali ob strani in bi za Osvobodilno fronto niti ne vedeli.

»Rešiti?« je vprašala.

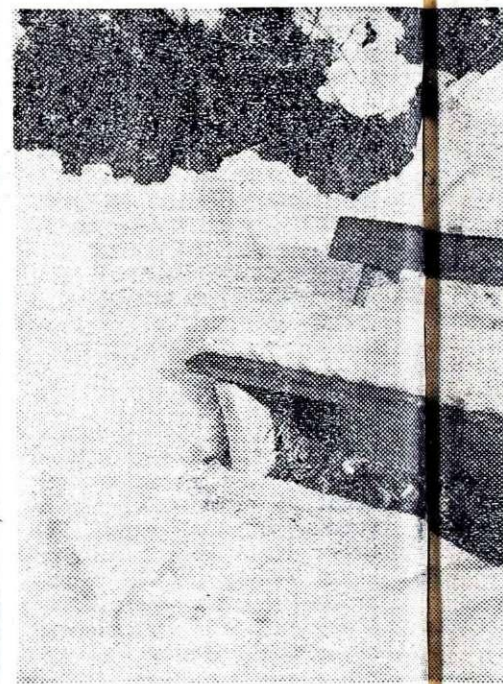
»Da. Ali pa vsaj zvedeti, zakaj so jo zaprli? Morda grozi ta nevarnost tudi tebi?« je rekel.

»Zakaj meni?« se ni hotela izdati.

»Če si morda vendarle delala s kom, ki so jih zadnje čase aretirali...«

»Nisem delala,« mu je trmasto segla v besedo, kakor da bi ne bil pred njo svak, ki ga je dobro poznala, marveč nekdo, ki je prišel vohunit.

Nekaj časa je svak molčal in jo motril skozi naočnike z rjavkastimi očmi. Odmaknila je pogled, a je še vedno čutila, na sebi njegov pogled. Gledal jo je. Njegov podolgovati obraz, ki se je zaradi koščenosti zdel še daljši, je bil resen. Z roko si je šel skozi redke kostanjeve lase, kakor da bi razmišljal.

Zimski počitek ob razgledni poti

Uroš Župančič

1

LEDENI SRH

Noč je bila mnogo bolj temna in mrzla, kot sta jo pričakovala Jošt in Klemen, ki sta ves pretekli dan krotli strmalni Smrtnice. Od jutrajnega mraka, ko zarja še ni poljubila najvišja čela špirov je odmevala pesem klinov in kladih v zajedah, počeh in kaminih še neukročene stene. Prve vrvne raztežaje sta Jošt in Klemen zmagovala z lahkoto. Zgoraj tik pod prvo prevesno algasto streho je obema zastal dih. Prek strehe je padal droban curek ledeno mrzle vode. Vztrajno je lizal skalno tvorbo, da je z leti postala gladka in algasta brez neznanih razčlemb, ki bi dajala vajenemu očesu iskušenih plezalcev upanje na prehod.

Toda Jošt in Klemen sta morala vztrajati v smeri, če sta hotela ukrotiti in preplezati prvo prvenstveno plezalno smer v Smrtnici. Hote ali nehote ju je zajeda vodila dalje, navzgor, kjer se je risalo nebo tesno zajeto v tesni, ki so se neusmiljeno poganjale

od skoka do skoka na sam vrh Poldasne gore.

V Smrtnici še ni bilo živga človeka, tja niso vodile stečine divjadi, tam so domovali in vsovali le orli, ki so gnezдили v samotnih tesneh nad Ovčjo stranjo. Le redkokdaj se je v hudih urah, ko so po grebenih jezdili s vso furjo viharji, potočil skozi Smrtnico odkrušeni kamen, ki je s drobirjem meril višino in globino samotne stene. Zimski in pomladanski plazovi, slapovi v jesenskih neurjih so lizali in hrumeče tulili in peli svojo vseuničujočo pesem skozi strehaste tokove Smrtnice.

Pastirje, lovce in druge obiskovalce Ovčje strani je spreletaval ledeni srh vedno, ko so vrtali in iskali od blizu in daleč tveganih prehodov v Smrtnico ali skozi njo.

Redki poznavalci Ovčje strani, Poldasne gore in Smrtnice, so se počutili varne šele, ko so bili daleč od slapov in plazov, ki so odmevali leto in dan skozi Smrtni-

co. Opazovali in navduševali so se nad to tesnijo šele, ko so bili na varnem, na oddaljenem, varnem, razglednem počivalu. Blíže k Smrtnici so prihajali le redki, najbolj pogumni in neustrašeni, ki so hoteli prisluhniti vsem številnim skrivnostim te gore in teh zajed. Na meleh pod steno in na sesutinah plazov, so pastirji in lovci sredi vročega poletja iskali in našli ostanke divjadi; v Smrtnici je vsovala smrt...

Plezalci in alpinisti so leta in leta, pozimi in poleti iskali skozi Smrtnico prehode. Stena je bila uganka tudi za najbolj zagnane in podjetne, ki so iskali nova, še ne doživeta doživetja in tvegane, najbolj zahtevne poti in smeri, kjer se je bilo treba znati resnično boriti za visoko postavljene in težko dosegljive cilje in zmage v prepadnih stenah.

Fantje, mladci prekaljeni v številnih bojih, težavah in nevarnostih so prihajali na Ovčjo stran na melišča in

ogromne sesutine plazov pod Smrtnico, v pripeki poletnega sonca in v ledenem mrazu globokih zim. Navdušenje in mladostni pogum so jim hromili slapovi in plazovi, padajoče kamenje, ki je v smrti no nevarnih salvah brusilo najskromnejše razčlemb v tokavi, ki se je poganjala do neba in ga pod samim vrhom prebadala.

Uganka, velika nerešena uganka jih je vabila znova in znova. Za prvimi, nemočnimi so prihajali novi in novi z večjo mero znanja, hotenja in poguma.

Klinom so sledili svedrovčki, toda Smrtnica je odbijala vse, tudi vse tiste, ki so bili za srečo in uspeh ter zmago pripravljeni tvegati veliko. Mladi so hoteli novih in novih doživetij, pripravljeni so se bili boriti za uspeh in zmago pred samim obličjem smrti. Težave in nevarnosti, osebni boj z mrtvo, skalno materijo je višal ceno Smrtnice iz leta v leto.

V Smrtnici so poizkušali svoje znanje, pogum in srečo že Primož, Boris in Milan, ki so veljali v zadnjih letih za vrh našega plezalnega športa in alpinizma, ki so okusili že mnogokrat slast sreče in zadovoljstva v stenah in smereh, kjer so vsi drugi že pred leti ohromeli. Številni naši najboljši, ki so uspevali in zmagovali poleti v prepadih in prevesnih ste-

nah ali so se uspešno borili z ledenim mrazom in plazovi v Dolomitih, Centralnih Alpah ali celo v gorah Kavkaza, Pamirja, Hindukuša ali Himalaje, so že zdavnaj obupali nad uspehom ali zmago v prepadnih algastih, prepereh previsih in strehah Smrtnice.

Prihajali so novi, mladi in z njimi tudi Klemen in Jošt.

Prav Jošt je hotel biti vedno blizu svojemu velikemu, toda tako zelo daljnemu življenjskemu cilju. Na Ovčji strani, pod Smrtnico je bil vsak dan če že ne resnično, vsaj v mislih in željah. Doma si je ogledoval številne fotografije v katerih je že v domišljiji urisal številne smeri, ki so se vse končale v tej ali drugi neizstopni zajed, pod tem ali onim previsom ali pod sto in sto temnimi stregami, ki niso dajale najmanjšega upanja na uspeh ali zmago.

je me sem rala poizve zap Ando, namavajo be?e bi b umajla. La trpije v v gapovsk »To je se mote iz mu zaupa »del sen ob rani,« me jokom prired. Se joka »del sen »Za mislin poizvedeti, l in zaprtimi kak je s t ostaje naj »je pi kak »Kp, tudi »So je : Tudenj v skep dogo nil. »vem,« da po kra misnju na majdem »in?« »gcstap

»Je rekel naposled, »mo sem samo, da bi moral poizvedeti, zakaj so zap. Ando, in če morda ne nameravajo zapreti tudi tebe?« bi bil čas, da bi se umakla. Lažje je prestajati trpljenje v gozdovih, kakor v gozpodskih ječah...«

»To je res,« je rekla in se nate izdala. Nato pa se mu zaupala.

»Kaj sem, da nista stali ob rani,« je rekel, ko je med njima končala svojo prired.

»Se jokala.«

»Kaj sem,« je ponovil...

»Zamislil, da bi morali poizvedeti, kako je z Ando in zaprtimi. In seveda tudi, kak je s teboj in če smeš ostati še naprej v dolini...«

»Ja je pritrdila... »Toda kako...«

Kaj, tudi svak ni vedel...

So je napolnila tišina. Tudi genj v peči ni več prasketal dogorel je in ugasnil.

»Zvem,« je rekla, kakor da po kratkem tihem razmišljanju našla rešitev. »Sama boidem povprašat...«

»Kaj?«

»Gestapo!«

»Na gestapo?« se je začudil svak.

»Da!« je rekla odločno.

V glavi ji je rojil tvegan načrt. Razložila ga je svaku.

»Tvegano je! Toda prav imaš. Tebe še ne morejo imeti na sumu, drugače bi te že aretirali. S tem, da boš šla povprašat na gestapo, boš morda res odvrnila gestapovski sum od sebe. Toda...«

»Kaj toda?« je rekla nestrpno že vsa v svojem načrtu.

»Mislim, da bi bilo bolje, da greš z menoj k meni na dom. Skrili bi te...«

»In jutri zjutraj, ko moram v službo, bi me že iskali, in ko bi me ne našli doma, bi prišli pome k tebi... Ne, ne! Prepričati se hočem, kaj nameravajo z menoj. Me sumijo ali ne? Prepričati se hočem... in če me ne sumijo, morda odvrnem sum tudi od Ande in jo rešim...«

»Skrbi me, resnično me skrbi, da ne bodo zaprli tudi tebe,« je rekel svak.

Vera pa ni opustila svojega namena.

Na gestapo bo šla.

Morda bo rešila tudi Ando.

Avto je obstal pred Staro pošto gorenjske prestolnice. Henrik, četrti potnik, je izstopil. Avto se je zrinil spet v kovinasto kačo drvečih vozil, ki se je vila po Jelenovem klancu proti savskemu mostu. Druga prometna kača pa je pribučala v nasprotni smeri okoli ovinka.

Mladi človek je še dolgo stal na mestu in gledal v smer, kamor je vozilo izginilo.

— Ko se dobim spet s prijatelji čez tri dni na morju, bom medtem že objel svojo drago Boženo... po tolikih letih! je pomislil.

Mimoidoči so gledali prišlega tujca. On pa se je razgledoval kot nekdo, ki pričakuje pri tej priči srečanja z ljubljanim človekom. Pogledoval je, vsakemu pešču sproti v obraz. Obraz se je Henrik razjasnil in s smehljajem se je spustil v trumo ljudi.

Koraki so se mu kar sami od sebe usmerili proti glavnemu trgu. Prišedši v ulico, v kateri je hiša s

Valentin Polanšek

ONKRAJ MOSTU

1

Prešernovo spominsko ploščo. se je takoj spomnil, da je ta v tistih vojnih dneh nosila ime Schiller-Strasse. Prav dobro je vedel za tisto ploščo z zlatim napisom.

— Glej, te besede slovenske so ostale nedotaknjene celo v tistem času, ko so drugače vse slovenske napise odstranili grabežljivi kremplji okupatorja! je začudeno ugotavljal. — Ali so imeli hitlerjanski mogočnejši res še nekako spoštovanje do genija, ki je osmega februarja tisoč osem sto devetinsitridest izdihnil svojo trpečo dušo v tem postopju? Ali so hoteli izkazati Nemci priznanje Prešernu, ko so to ulico preimenovali v Schiller-Strasse? — Henrik ni vedel odgovora.

Ker je poznal tisto krvoično dobo, ko je bilo izbrisano ime te dežele z nemškega zemljevida, ko je bil obsojen človek te prekrasne slovenske dežele obsojen na načrten pogin, ni mogel Henrik drugega kot trditi, da so se Nemci Prešerna bali.

Ko je prišel do spominske plošče, so se mu stopala prilepila na tlak... in dolgo je tako stal ter zrl v hišo.

Dvignilo ga je v srcu in iz duše so zbežale plehke sence nizkotnega gnusa, bodečega ogorčenja nad človeško krutostjo, česar so bila leta njegovega preteklega življenja prepolna.

Bral je napis na Prešernovi spominski plošči.

Kakor iz svetlih sfer odrešujočih harmonij Beethovne Devete je zapelo v njem: »Žive naj vsi narodi!...«

Z rahlo sklonjeno glavo se je počasi oddaljil.

Zdelo se mu je, da z vsakim korakom stopa vse bolj v neverjetno varno in lepo bodočnost. Skrivnostno vzdruže se je zgoščalo okrog njega, vzdušje, izvirajoče iz toplih spominov na tukajšnji kraj, kjer je bil spoznal pred tolikimi leti dekleta, krasotico Kranjčanko, od katere ga je neusmiljena vojaška roka odtrgala in poglala v grozen svet vojne.

Mimo Henrika so se vsipale skupine mladine, brhke, zdrave in lepe kranjske mladine. Vsak obraz, ki je vanj posijal, se mu je zdel podoben obličju ljubljene dekleta.

Ena mladenka je pogledala Henriku prozorno v oči.

Zmedel se je.

— Mar me pozna? Kaj če bi jo nagovoril? —

Prekoračil je ulico. Znašel se je pred trgovino za sadje.

— Tu notri je bila Božena, ko je pomagala stari ženici prodajati tiste negodne melone in redko grozdje.

Z rastočo napetostjo je pogledoval v izložbo.

Ni opazil svoje lastne zrcalne slike z zamišljenimi potezami...

Med njim in raznovrstnimi sadeži so se zarisali v steklu obrisi njene očarljive podobe: Božena! — Da, ona je bila! Ravno takšna kot takrat, ko je on tukaj prvič vstopil. Oblečena je bila v nabrano temno podro krilo in belo bluzo. Čul je sam svoj glas, ki jo je tajno podregoval, češ, še rdeče rute ti manjka, pa boš kar očitno nosila vse tri narodne barve — in to sred škornjev bahavega kljukastega križa! Pa je v tem hipu zardela, da nima nobena rdeča ruta bolj žive barve. Zato ji je še dejal: »Vidiš, na tak način pa bi lahko nosila vsepovsod svoje slovenske barve!«

Ona spomina je izginila — in spet je bila pred Henrikom gola šipa.

— Kaj bi le počela, ako bi se ravno zdaj srečala? Bi se takoj spoznala? Po več kot petih letih?

Kot hladna slutnja se je njegovih misli začelo ovijati: Zakaj neki sem tako dolgo odlašal s tem snidenjem? Ko so že dalj časa meje odprte? Ko je sama pisala, da bi lahko prišel k njej?

Zamotan v svoje čustvene nejasnosti se je skorajda zaletel v kopico deklet na pločniku. Mučno mu je bilo.

Stopal je dalje, tako, kakor da ima ljubljeno spremljevalko poleg sebe. Ko je bil pri vogalni trgovini, je razočaran ugotovil v zrcalni sliki šipe, da stoji sam pred njo. Znova so ga zajeli valovi spominov. Natanko je podoživljal vse tisto do potankosti, ko sta se zadnjikrat tukaj sešla, samo za kratko sta menila tedaj. Kajti domenila sta se, da se dobita

dan na vrh zunaj v gozdiču onstran kokrškega mostu...

Ali bilo je to srečanje zadnje za toliko let...

Henrikov obraz je izražal veliko bolelost, ko je zavil proti hotelu Evropa.

Ko je bil v svoji sobi, je odprl okno in se slone zazrl skozenj. Bilo mu je, kakor bi to storil že neštetokrat. Obdobje tistih let, odkar je zadnjikrat čul ta prijetni hrušč tovarn, to piskanje vlakov, to življenje mesta, to šepetanje Save, to pripovedovanje Kokre — odkar je čutil svojstvenost Prešernovega mesta, brezdanost tistih zadnjih minulih let je zgnilo v Henrikovi predstavi.

VALENTIN POLANSEK, čigar novelo *Onkraj mostu* začenjamo danes objavljati, je bil rojen leta 1928 v Lepeni pri Železni Kapli na avstrijskem Koroškem. Njegova mati je bila dekla, oče kmečki sin. Mati je bila dninarica, drvarica, ogljarka, rudarica in tovarniška delavka, ki ni imela priložnosti hoditi v šolo. O tem je Valentin Polanšek v eni svojih pesmi zapisal:

Moja mati je ostala sama
z menoj, svojim pankertom.
Skozi koprive zasmehovanja sem hodil,
mlada mati je skrivaj jokala...

V nekem pismu pa pravi: »Kljub beračiji smo v borni bajti ob gozdu zadovoljno živeli, dosti žebrali, peli in se veselili obiskov tistih domačin čudakov, ki so znali tako lepo pripovedovati. Bajta je bila zatočišče mnogih beračev, 'bolcarjev', ciganov in raznih drugih siromakov...«

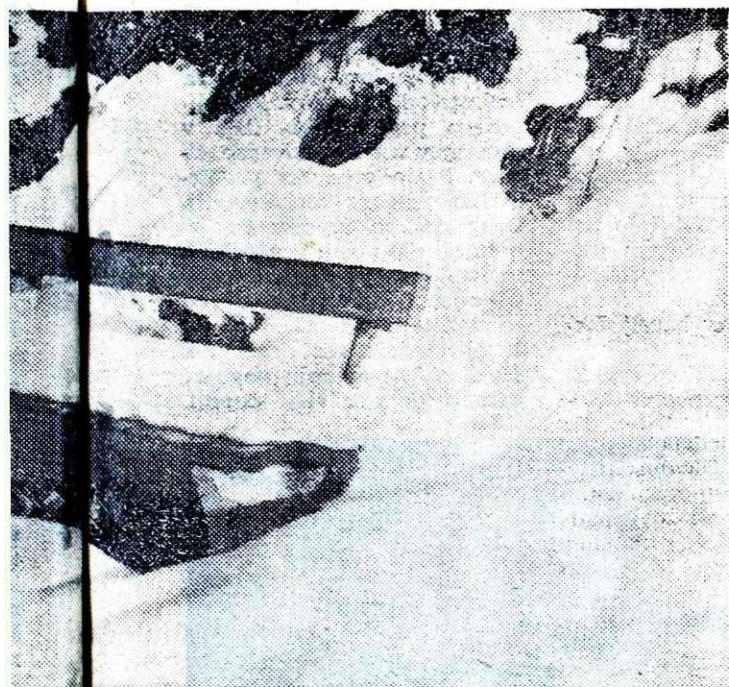
Po končani sedemletni osnovni šoli v Lepeni, so ga leta 1942 poslali v nacistično učiteljsko v Kranju, ki ga je zaključil po vojni na učiteljsko v Celovcu. Leta 1948 je začel službovati kot učitelj na Obirškem pri Železni Kapli na avstrijskem Koroškem, kjer službuje še danes.

Našim bralcem Valentin Polanšek ni nepoznan, saj smo njegove pesmi in črtice objavili skoraj v vseh številkah literarno umetniške priloge *Železarja LISTI*. Leta 1963 je v Celovcu izšla njegova prva samostojna pesniška zbirka *Grape in sonce*, trenutno pa ima v Ljubljani v tisku svojo drugo pesniško zbirko *Karantanske*. Svoje pesni — okrog 300 — je objavil in objavlja v raznih slovenskih listih po svetu.

Najbolj jedrnato pa ga bomo kot literata in kremenitega Slovenca predstavili z besedami kritika, esejista in prevajalca, profesorja na celovski gimnaziji Janka Messnerja ob izidu prve Poljanškove pesniške zbirke:

»...Besedna umetnost Valentina Polanška je poglana neposredno iz pesnikove socialne bede in narodno-kulturnega mrka v deželi...«

»...To ni samo obet njegovih mladih let (njegova prva zbirka, P. S.: ured.). Kdor se je — kakor Polanšek — dokopal golorok in samotež do tolikšnega jezikovnega znanja, kdor tako čisto in svobodno ljubi materino besedo, kdor tako nenarejeno izpoveduje bolečino in radost samega sebe, svoje dežele, svojega časa kakor Polanšek v pričujoči zbirki, ta obeta še nadaljno rasti, nadaljnili cvetov...«

i poti

Zmo nad preperelo skalno gto ali zmago nad samim boj in lastnimi slabostmi nemočjo.

V smirno je bilo v Smrtnici nek vsega dne, mišice so betale in drgetale od napov in utrujenosti. Ko sta klen in Jošt premagala prvočajo preveso, nizko spod tik nad vstopom, sta našli na novo pregrado, ki ni dala niti najmanjšega upanja na uspeh. Poganjala se je jemo, neizprosno v previs, se je bočil v streho. Vaje oko Klemen je opazilo in sledovalo v prepereli strelhove, sveže okruške. Spozna sta, mlada naskakova, da se za prehode v Smrtni zanimajo še drugi napaci. Sledovi novih klinov, svedrovcev so jasno in očeno ukazovali Klemenu Joštu, da morata odločno hitreje reševati problematvenstva v Smrtnici. Tika odločno sta se spo

razumela, danes nikakor ne smeta ostati na pol poti. S pogledi sta se brez besed dogovorila, da boj za prvenstvo naglo prehaja v odločilno, zaključno fazo.

V Smrtnici hočeta izsiliti prvenstveni prehod pred komur koli. Oba sta si lastila pravico do prvega uspeha.

Klemen se je po mačje, kot zver pogljal v vertikalo, Jošt je bil tik pod njim del samega Klemena. Uskladila sta misli in gibi Klemena so bili gibi Jošta. Dvojna vrv je nihala in trepetala, po njej so se pretakale misli in kaplje krvi od Jošta h Klemenu in obratno.

Klemen je visel v strehastem previsu kot netopir, dih mu je zastal in srce mu je bilo na sencih, mišice so bile odločen boj za ali ne.

Jošt je dobro vedel, videl in čutil, da se je Klemen odločil ukrotiti in premagati žugajoči in grozeči previs.

Varno delo žerjavovodij

L.

V strukturi virov poškodb pri delu v tovarni, že nekaj let zapored opazamo visok delež tistih poškodb, ki izvirajo iz »prenašanja in manipuliranja snovi in trdih materialov«. Ob tem dejstvu je možen le en zaključek: da je naša tehnologija take narave in tehnična opremljenost za delo na taki stopnji, da je nujno veliko neposrednega poseganja človeka v »nevarne cone« (pri nadzorovanju in upravljanju tehnoloških procesov, blizu odlagalnih mest za materiale, pri montaži in demontaži strojnih delov ipd.). V lanskem letnem poročilu službe za varstvo pri delu (SVD) je bilo prav zaradi tega dejstva poudarjeno:

— »da bo pri nadaljnji modernizaciji tovarne predvsem treba bolje programirati pretok materiala od surovin in polizdelka do končnih izdelkov in pri tem bolj upoštevati prisotnost človeka;

— za vse vrste prenašanja in manipuliranja z materialom pri vzdrževalnih posegih pa v mrežnih programih dela vnaprej tako predvideti in pripraviti vse udeležence (faktorje) dela, da bo zagotovljena večja varnost za človeka.«

Taka opozorila so bila izrečena tudi ob drugih prilikah in naslovljena na najrazličnejše odgovorne posameznike in organe.

Navedena spoznanja so prila do izraza tudi pri opredelitvi delovnih mest s povečanimi nevarnostmi za poškodbe in zdravstvene okvare. Zato ni naključje, da se pojavljajo žerjavovodji kot prva kategorija v letošnjem planu funkcionalnega izobraževanja in preverjanja znanja o varnem načinu dela.

Večina prenašanja in manipuliranja z najrazličnejšimi snovmi in materiali v tovarni, se danes opravlja z žerjavi. Žerjavovodje z nepravilnim in s tem nevarnim načinom dela lahko ogrožajo vse zaposlene v manipulacijskem in gabaritnem prostoru posameznega žerjava. K ustvarjanju nevarnih situacij pa neposredno lahko pripomorejo tudi signalisti-privezovalci, posredno pa delovodje oz. skupinovodje ter vzdrževalci in tisti, ki sodelujejo pri nabavi žerjavov, ne nazadnje pa tudi tisti, ki oblikujejo proizvodne in delovne plane in ki s tem vplivajo na tempo in ritem dela. Kljub tolikim »udeležencem«, ki s svojim nepravilnim delom lahko znižujejo stopnjo varstva pri delu z žerjavi, imajo dominantno vlogo le sami žerjavovodje. Njihov poseben status je namreč opredeljen s tem,

— da so organizacijsko podrejeni neposrednim vodjem dela (delovodjem ipd.)

samo glede vrste opravil in njihove časovne uskladitve s tehnološkim procesom na metalurških agregatih in delovnih pripravah, ne pa tudi glede načina dela, torej strokovnosti, in

— da v okviru enotnega teoretičnega in za posamezne žerjave diferenciranega praktičnega usposabljanja pridobijo avtonomnost glede načina dela, v čemer jih kontrolirajo lahko samo strokovni nadzorni organi.

Navedenim elementom posebnega statusa žerjavovodij je bilo prilagojeno tudi letošnje preverjanje znanja o varstvu pri delu, ki je ohranilo kontinuiteto iz leta 1969. Zaradi organizacijskih težav, predvsem pa zaradi neizdelanega sistema preverjanja varnega načina dela na delovnem mestu, je bila tudi letos ta obveznost izvedena s pomočjo posebnega in izpopolnjenega testa znanja. Od čez 300 vabljenih aktivnih in rezervnih žerjavovodij se jih je

odzvalo najprej 240, nato pa še 28, torej skupaj 268 žerjavovodij. Od teh jih je bilo 47 ali 17,5 % ocenjeno negativno. Možnost popravnega usnega dokazovanja znanja o varstvu pri delu se je poslužilo 31 žerjavovodij, ki so vsi (nekateri le pogojno) odgovarjali pozitivno.

V prepričanju, da tak test znanja lahko zelo dobro služi kot objektivni pripomoček za oceno delavčevega načina ravnanja in obnašanja pri praktičnem delu, navajam nekatere podatke o testu in o rezultatih ocenitve. (Testna vsebina, zajeta v 68 vprašanjih, je bila sestavljena iz 14 vsebinskih sklopov. V vsakem od teh so bila zaprta testna vprašanja rangirana po stopnji pomembnosti: skupaj 35 vprašanj z najvišjo stopnjo pomembnosti s 5, 17 vprašanj s 4 in 8 vprašanj s 3.

Odgovori na odprta vprašanja pa so bili ocenjeni od 1 — 5).

Zap. št.	Vsebinski sklopi	Štev. vpraš.	Možnih točk	% kandidatov		
				poz.	negat.	ni odg.
1	Status žerjavovodje	7	33	62,1	33,8	4,1
2	Nosilnost žerjava in breme	7	34	79,6	18,7	1,7
3	Sporazumevanje s signalistom — privezovalcem	7	31	68,3	29,2	2,5
4	Ukrepi zaradi ljudi pod žerjavom	5	24	65,0	33,8	1,2
5	Posebni varnostni ukrepi	7	33	69,5	27,9	3,1
6	Posebna dela	3	14	51,8	44,9	3,3
7	Mehanska zaščita	4	15	88,8	9,8	1,4
8	Električna zaščita	5	22	86,4	11,8	1,8
9	Kontrola nad komandami	3	15	57,4	37,5	5,1
10	Kontrola stanja žerjava	2	10	64,6	24,4	11,0
11	Ukrepi pri poprav. žerjava	5	25	47,5	42,1	10,4
12	Nosilna sredstva	4	17	73,0	16,5	10,5
13	Strokovno znanje (nekaj neobhodnih elementov)	6	23	60,0	23,3	16,7
14	Prva pomoč	3	11	57,4	23,2	19,4
		68	307	67,0	27,3	5,7

Poprečno je dobra četrtnina kandidatov na testna vprašanja odgovarjala negativno, kar ni ugoden podatek. Slika o strokovni usposobljenosti žerjavovodij se nekoliko boljša, če upoštevamo, da sta na slabši rezultat vplivala dva dosedaj malo poudarjena vsebinska sklopa (6 in 11). Še vedno pa preseneča velik odstotek kandidatov, ki so negativno odgovarjali na vprašanja o kontroli nad komandami, o statusu žerjavovodje in o ukrepih zaradi ljudi pod žerjavom. Tabela kaže visok delež kandidatov, ki na vprašanja sploh niso odgovarjali. Ta abstinenca ni enakomerno porazdeljena, temveč gre predvsem na račun zadnjih šestih vsebinskih sklopov (od 9 do 14), ker je marsikomu delal težave omejen čas izpolnjevanja testa.

Ne da bi se spuščali v poglobljeno analizo o strokovni usposobljenosti žerjavovodij za varno delo, ki se kaže v letošnjih rezultatih preverjanja znanja, nam že prikaz vprašanj, na katera so najbolje in najslabše odgovarjali, da določeno sliko.

1. Najbolje žerjavovodje vedo,

— da kljub nekaterim pogojem v tovarni ni dovoljeno poševno dvigovati (vleči) bremena, ki je izven manipulacijskega prostora žerjava in da žerjavom ni dovoljeno premikati vagonov (97,9 % kandidatov);

— da morajo opraviti poseben pregled žerjava, ki je bil v remontu ali pa so se na njem izvajala manjša popravila (97,9 %);

— da morajo dnevno, ob

začetku vsake izmene, preizkusiti zavoro dviga (96,2 %);

— da ne smejo nadaljevati z delom, če je katero od mejnih stikal v okvari (95,4 %);

— da morajo prekiniti z delom in o tem obvestiti delovodjo, če opazijo na žerjavu napako oz. pomanjkljivost, ki ogroža varno delo, pa je sami ne morejo odpraviti (94,5 odstotka);

— da se bremena ne smejo prenašati nad regularnimi prehodi v obratu (94,5 %);

— da smejo pričeti dvigati breme le na znak signalista-privezovalca (91,7 %);

— da so v vsakem primeru osebno odgovorni za varnost ljudi na žerjavu in pod žerjavom (91,2 %) itd.

2. Najmanj žerjavovodje vedo:

— katere elemente obsega izmenski pregled žerjava (12,1 odstotka kandidatov odgovorilo pravilno);

— kdo vse sme biti na žerjavu med rednim obratovanjem (18,3 %);

— da morajo pri upravljanju žerjava biti najbolj pozorni na ljudi pod žerjavom, na breme oz. kavelj in na nevarno območje žerjavne proge (23,7 %);

— da je signalist-privezovalac odgovoren za to, da se v vsakem času uporabljajo pomožna nosilna sredstva (delovni pripomočki za privezovanje in prenašanje bremen, ki so obešeni na kavelj žerjava) (26,6 %);

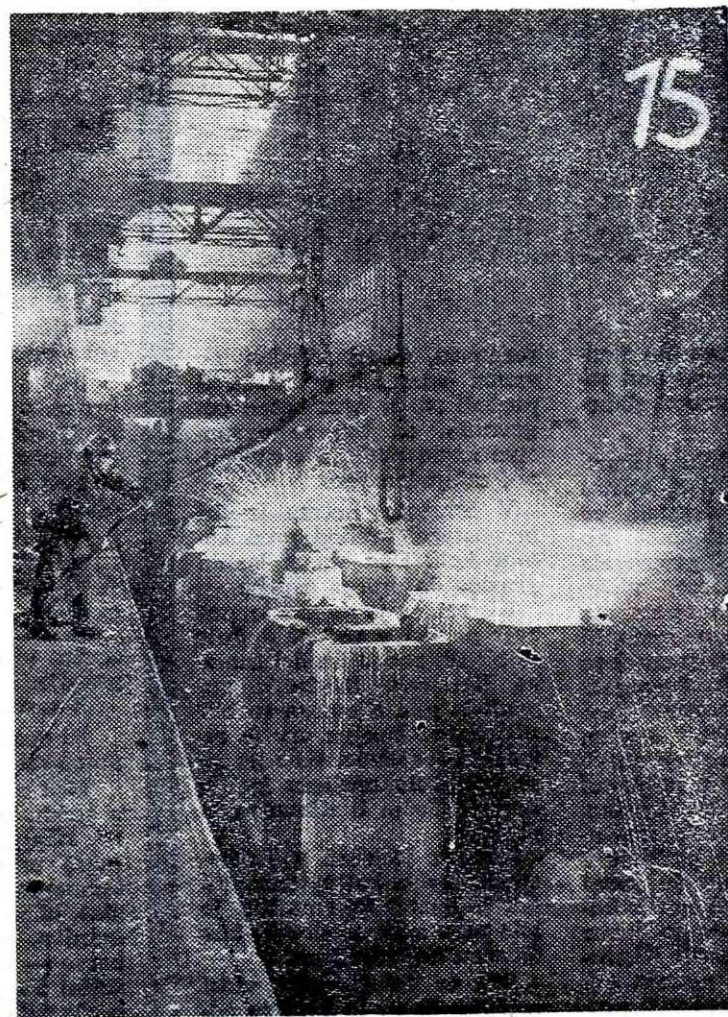
— da lahko odklonijo delo kljub nasprotni zahtevi delo-

vodje, kadar jih delovodja ni znal ali ni hotel seznaniti z obsegom vzdrževalnih del v območju žerjavne proge in z osnovnimi varnostnimi ukrepi (28,3 %);

— da morajo biti železniški vozovi in kamioni naloženi tako, da nosilnost ni prekoračena, da je breme naloženo v predpisanem profilu in zavarovano proti zrušitvi pri prevozu (41,6 %);

— da morajo breme takoj odložiti in izklopiti žerjavno stikalo, če med premikanjem bremena nastane motnja v voznem ali dvignem mehanizmu (43,7 %) ipd.

Rezultati preverjanja znanja žerjavovodij v mnogočem odražajo tudi situacijo pri vsakodnevnem delu, s katero pa ne moremo biti zadovoljni. Še vedno je velik razkorak med praktičnim in normiranim načinom dela, torej je še vedno veliko nepravilnega in s tem nevarnega načina dela. »Stališča in predlogi za kvalitetno vzgojo žerjavovodij«, ki jih je, dne 12. 11. 1971, izpitna komisija za žerjavovodje, na predlog njihovega predsednika, dala v proučitev vodstvu tovarne, živo zadirajo v en del problematike dela žerjavovodij. Drug del pa predstavlja izpolnjevanje norm v posebnih »Navodilih«, ki jih je sprejel odbor za splošne zadeve pred enim letom (15. 12. 1970) in ki obvezujejo vse druge nosilce za ustvarjanje pogojev varnega dela na višji stopnji

Žerjavi v livni jami martinarne

Nova vlaganja v gospodarstvo občine

Na 25. skupni seji obeh zborov Skupščine občine Jesenice, prejšnji četrtek, je predsednik Franc Žvan najprej podal poročilo o vlaganju sredstev v razvoj gospodarstva občine v obdobju 1969–1971, nato pa je dal nekaj novih predlogov, ki bi jih morali upoštevati v bodočih programih.

Podal je zaključno poročilo o poslovno tehničnem sodelovanju s tovarno elektromehanike Iskra Kranj, katerega rezultat je bil nov obrat na Blejski Dobravi. Ker je bil v naši občini vedno problem zaposlitve ženske delovne sile, je skupščina občine sklenila pogodbo z Iskro in sodelovala pri izgradnji omenjenega obrata. Tako skupščina, kot Iskra, sta se držali dogovorjenih nalog. Skupščina je kljub kratkemu času in pomanjkanju denarja uspela pravočasno urediti potrebne prostore, Iskra pa je namesto 200 žena, zaposlila do konca novembra letos že 280 žena, izgleda pa da se bo v prihodnjem letu število zaposlenih dvignilo na 350, kar bi predstavljalo končno stanje. V obratu na Blejski Dobravi kontinuirano raste produktivnost in vzporedno z njo tudi osebni dohodki. V avgustu 1970 je znašal povprečni osebni dohodek 780 novih din, v oktobru letos pa že 1120 novih din. Treba je še pripomniti, da Iskra tudi sicer izpolnjuje vse obveznosti, tudi odplačevanje izgradnje industrijske hale.

Drugi objekt, o katerem je govoril predsednik skupščine, pa je obrat Zarje, za predelavo plastičnih mas na Plavškem travniku. V tem obratu ni šlo toliko za število zaposlenih, pač pa za visoko realizacijo na zaposlenega in razmeroma ugodno akumulacijo, ki naj bi jo obrat ustvaril. Obrat trenutno dela še poizkusno, pri čemer pa imajo tudi še dovolj težav, predvsem v preskrbi s surovinami. Kot kaže je bila zamisel za ustanovitev takega obrata pravilna, saj je zlasti za cevi vseh vrst tolikšno povpraševanje, da bo kupcem tudi v prihodnje težko ustreči. Računajo, da se bo s to investicijo podjetje Zarja kmalu razvilo v srednje veliko podjetje in da bo že leta 1973 lahko preseglo 100 milijonov novih dinarjev realizacije.

Nadalje je France Žvan govoril o sodelovanju z industrijskim kombinatom Planika. Skupščina občine se je zavezala, da bo do maja prihodnjega leta zagotovila prostore v prizidku obrata na Breznici, Planika pa bo na novo zaposlila 70 delavk. Tako bo na Breznici skupno zaposlenih 170 žena, vendar računajo da s tem fizionomija obrata še ne bo dokončna.

Skupščina občine pa je potrdila tudi sodelovanje z ELIM Jesenice, kateremu naj bi pomagali pri razširitvi poslovanja. Ob boljši organizaciji tekočega traku in s primernimi prostori bi se povečali realizacijo. Treba je povedati, da je podjetje že dosedaj v štirih letih skoraj

podeseterilo obseg svoje realizacije in se razvilo iz nekdanjega Elektroservisa, katerega glavna dejavnost je bilo previjanje elektro motorjev in servis gospodinjstve opreme v naslednjih smereh:

— razvilo je dejavnost elektroinstalacij in začelo uvajati instaliranje toplovodnih naprav,

— v proizvodnji je osvojilo izdelovanje elektroinstalacij-
(Nadalj. na 13. str.)

Sodelavci hladne valjarne so se ob prijetnem večeru poslovili od tovariša Albina Felca, ki odhaja v zaslužen pokoj

Jugoslovanska proizvodnja jekla v letu 1971

V praznični številki Železarnja 46–47, smo objavili prvi del sestavka generalnega sekretarja Združenja jugoslovanskih železarn Đorđa Andrejevića o proizvodnih prizadevanjih črne metalurgije Jugoslavije v letu 1972, objavljenem v glasilu ZJŽ Čelik. Danes nadaljujemo z njegovim razmišljanjem, ki ga nadaljuje z vprašanjem neizvrševanja plana razvoja proizvodnje jekla pri nas kar pogojuje vedno večjo odvisnost našega tržišča jekla od uvoza. To dokazuje tudi spodnja tabela, ki prikazuje zadovoljevanje z valjanimi proizvodi v obdobju 1965–1970 (v tonah):

leto	iz železarn	iz uvoza	izvoz	razpoložljivo v državi	% uvoza od razpoložljivega
1965	1.381.153	652.778	158.715	1.848.216	33,85
1966	1.433.883	824.801	236.624	2.021.760	40,79
1967	1.340.247	806.883	247.402	1.899.728	42,47
1968	1.695.387	1.019.767	284.094	2.431.060	41,94
1969	1.859.322	733.793	212.048	2.381.067	30,81
1970	1.935.753	1.061.758	230.406	2.767.105	38,37
1971	1.950.000	1.050.000	250.000	2.750.000	38,18

(ocena)

Tudi v letu 1972 se predvideva velik uvoz jekla, tudi zato, ker proizvodnja v valjarnah napreduje hitreje od proizvodnje surovega jekla (na osnovi uvoženega polfabrikata). Tako se na primer v prihodnjem letu predvideva uvoz okrog 1 milijon ton jekla glede na povečanje proizvodnje v kovinsko predelovalni industriji.

V letih od 1961 do vključno 1971 smo uvozili okrog 6 milijonov ton jekla, v približni vrednosti okrog 1.100.000.000 dolarjev, kar nazorno kaže odvisnost naših potrošnikov jekla od uvoza. Nesigurnost pri preskrbovanju in veliki devizni izdatki, ne bremenijo samo potrošnike jekla, temveč vse naše gospodarstvo. Ob tem nas toliko bolj deprimira ugotovitev, da je družba v preteklem obdobju uspela zagotoviti devizna sredstva za takšen uvoz, medtem, ko ni uspela zagotoviti dinarskih in deviznih sredstev za razvoj proizvodnje jekla, kar bi zmanjšalo navedeni uvoz. Razen tega pa moramo upoštevati, da bi z lastnim razvojem koristili domače surovine, zaposlili domačo delovno silo, poleg drugih direktnih in posrednih koristi oziroma posledic razvoja domače proizvodnje jekla.

V industrijsko razvitih deželah Evrope se takšna stop-

nja odvisnosti predelovalne industrije od uvoza smatra kot skrajno negativna. Tudi naše izkušnje in pojavi na našem tržišču jekla popolnoma potrjujejo to stališče. To trditev potrjujejo škodljiva nasprotja med interesi proizvajalcev in potrošnikov ob priliki kontroliranega uvoza jekla, nadalje neredno in nezanesljivo oskrbovanje potrošnikov z uvoznim jeklom in drugi podobni pojavi.

V pogledu izvoza jekla, se mora ponovno poudariti, da črna metalurgija nima pogojev, da bi bila izvozna panoga. Tudi v deželah z razvito metalurgijo se prizadevajo, da bi kar največ zamenjali izvoz jekla z izvozom proizvodov kovinsko predelovalne industrije. V preteklih letih je bil pri nas izvoz jekla pogojen največ z asortimentskimi viški in samo v zelo neznatni količini je bilo jeklo izvoženo v škodo domačih potreb. Tudi za prihodnje leto se predvideva izvoz jekla na istih osnovah.

Pri tem pa je potrebno poudariti zadovoljivo ugotovitev, tako imenovane izmenjave jeklenih proizvodov po asortimentih, ki so jo domače železarne vršile s številnimi inozemskimi železarnami. Ta izmenjava se izvaja po vrednosti in to z izvozom asortimenta za katerega pro-

izvodnjo so pri nas ustrezne kapacitete, za uvoz drugih kvalitet jekla, za katerimi se pri nas čuti večja potreba. Taka izmenjava doprinese k boljšemu izkoriščanju valjavnih kapacitet pri nas in boljšemu oskrbovanju tržišča z jeklom. Tudi v bodoče se predvideva nadaljno razvijanje te dejavnosti. Vrednost izmenjave jekla, je na primer v letu 1970 dosegla 25.150.000 dolarjev v eni smeri, za letošnje in za prihodnje leto pa se predvideva še večji obseg izmenjave.

Pregled problematike v zvezi z načrtom proizvodnje jekla v prihodnjem letu, pa ne bi bil popoln, če ne bi omenili tudi dejstva, da se že v drugo leto novega petletnega obdobja, prehaja še vedno brez srednjeročnega družbenega načrta. Proizvajalci jekla, so z visoko stopnjo soglasnosti v preteklem letu izdelali »Orientacijsko projekcijo razvoja za obdobje 1971 do 1975«, kakor tudi »Elaborat o dolgoročni projekciji razvoja panoge«. V istem času je državna komisija, v kateri so sodelovali tudi proizvajalci jekla, izdelala elaborat »Osnove za politiko dolgoročnega razvoja črne metalurgije do leta 1985«. S tem so ustvarjene solidne osnove tako za individualno planiranje, kakor za planiranje celotne panoge v tekočem petletnem obdobju.

Na drugi strani so že zaključeni inozemski dogovori o kreditu, poleg obstoječih kreditnih odnosov z bankami in tudi prispela oprema za določene kapacitete, ki se izgotavljajo, v veliki meri pogojili obise in obseg srednjeročnega načrta razvoja črne metalurgije na letno proizvodnjo okrog 4,5 milijonov ton surovega jekla v letu 1975. Pri tem je doseženo soglasje proizvajalcev in družbenih delavnikov o prioriteti optimalizacije obstoječih kapacitet v tem petletnem obdobju, kar prav tako olajšuje izdelavo krepkih načrtov razvoja v tem obdobju.

Kljub temu dejstvo, da nimamo družbenega načrta in

ustreznih instrumentov gospodarskega sistema, povzroča nesigurnosti v realnost uresničevanja omenjenih načrtov razvoja v črni metalurgiji. Se vedno ostaja odprto vprašanje financiranja razširjene reprodukcije v črni metalurgiji v novih pogojih.

Proizvajalci jekla so sprejeli ukinitve centralnih skladov in sprejemajo splošne pogoje financiranja razširjene reprodukcije v novem sistemu. Medtem pa je jasno, da instrumenti gospodarskega sistema morajo na odrejen način stimulirati priliv kapitala v črno metalurgijo, oziroma da stimulirajo banke in druge soinvestitorje, da usmerjajo sredstva v razvoj črne metalurgije. V deželah s tržnim gospodarstvom obstojijo tudi drugi načini pomoči pri razvoju črne metalurgije, ne da bi na administrativni način centralizirali sredstva. Med drugim proizvajalci jekla že dalj časa podarjajo, da je neobhodno potrebno povečati stopnjo devizne amortizacije, da bi lahko zadovoljili obstoječe in bodoče obveze nasproti inozemstvu za kupljeno opremo.

Proizvajalci jekla upravičeno pričakujejo, da bodo tudi vprašanja primarne razdelitve ustrezno rešena v prihodnjem obdobju. Seveda brez pojava depresiranja cen jekla, kar je značilno za preteklo obdobje in brez drugih negativnih vplivov na finančni položaj črne metalurgije, kakor je bil na primer neupravičen uvoz jekla na račun domače proizvodnje v letu 1967 in 1968 z nepopravljivo finančno škodo v črni metalurgiji, ki je še bolj zmanjšala možnosti za udeležbo v financiranju razširjene reprodukcije.

Vse iznešene ugotovitve in zapažanja očitno ne opravičujejo optimizma v prognozi razvoja naše proizvodnje jekla in položaja črne metalurgije v letu 1972 in naslednjih letih, seveda če ne bodo sprejeti ukrepi, da se s pomočjo družbe položaj črne metalurgije popravi in zagotovi njen normalni razvoj.

Borci ob dnevu republike

V mali dvorani doma TVD Partizan na Jesenicah, so se 26. novembra zbrali znani in zaslužni borci narodnoosvobodilnega boja, udeleženci španske državljanske vojne, interniranci, člani občinskega odbora ZZB NOV in vsi predstavniki občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij ter predstavniki občinskega odbora ZZB NOV Jesenice, v počastitev dneva republike in 30-letnice vstaje jugoslovanskih narodov. Hkrati so ob tej slovesnosti podelili častno članstvo Tonetu Dolinšku-Metodu, predvojnemu komunistu, organizatorju NOB na Gorenjskem in uglednemu povojnemu družbenopolitičnemu delavcu. 54 prvoborcem, španskim borcem, aktivistom in internirancem pa so podelili knjigo pisatelja Jožeta Vidica Beg z morišča.

Slovesnost je pričel predsednik občinskega odbora ZZB NOV Jesenice Franc Konobelj-Slovenko, ki je podal jedrnat oris našega osvobodilnega boja, razvoja po vojni s spremljajočimi težavami pri oblikovanju samoupravnih socialističnih družbe. Za tem je tovariš Slovenko prebral

obširno utemeljen predlog predsedstva občinskega odbora ZZB NOV Jesenice za podelitev častnega člana jeniške borčevske organizacije Tonetu Dolinšku-Metodu in mu izročil listino umetniške vrednosti, delo akademskega slikarja Vladimirja Lahoviča iz Ljubljane.

Ko smo gledali Metoda ob izročitvi listine, se nam je obudil dogodek pred dobrimi 20 leti. Tedaj se je Dolinšek nekaj časa mudil v Železarni v prostorih tedanjega TK KPS. Nekega dne se je v prostorih TK KPS zglasil tudi tovariš Zalokar. Metoda je takoj spoznal in se mu predstavil, da je tisti, ki je zanj izdelal krsto v begunjski jetnišnici. Metod se je pripravil na pobeg, podtaknjeni »zapornik« pa ga je izdal. Strahovito so ga mučili in nezvestnega vrgli v samico. Gestapovci so ga že odpisali. Na hodniku, prislonska ob steno samice, je na Metoda čakala krsta.

Naslednji dan sta se na tovarniškem komiteju srečala s pokojnim Slavkom Smolejem. Slavko se je spomnil na begunjske zapore, v katerih je tovariš Dolinšek prebil leto dni. Smolej je Metoda spomnil na dogodek. Jetniško poveljstvo je nekega dne sklicalo zbor zapornikov na dvorišču jetnišnice. Zadnjega so gestapovci pripeljali iz samice Metoda, da bi na provokativni način priznal svojo identiteto. Eden od gestapovcev (menda Javornik) je Dolinška glasno vprašal: »Kdo ste vi?« Metod se je ponosno zazrl prek Poljč in pogumno odgovoril: »Eden od tiste milijonske armade, ki vas bo uničila!«

Očitno je bilo, da sta ga oba, Zalokar in Smolej, še vedno občudovala kot legendarnega Metoda. Na svojega častnega člana pa so tudi danes lahko ponosni borci in aktivisti NOB naše občine; ostal je skromen in zvest stvari naše revolucije in njenim nadaljnjim ciljem.

Ob tej priložnosti so se spomnili na aktivne in zaslužne borce NOV, aktiviste ter internirance s skromnim darilom Vidičeve knjige Beg z morišča. Nekateri med temi veterani so bili veseli srečanja z Metodom, veselje ob srečanju niso mogli skriti »Španci«: nekdanja aviatičarja Jože Pikon in Franc Prevc ter sicer tihi in skromni Joža Bajt.

Morda ni odveč podatek, da je še vedno živih 20 nosilcev »Spomenice 1941« iz območja naše občine, od katerih jih živi 10 v raznih mestih Slovenije.

Na tem zboru se je zbralo precej internirancev, skoraj iz vseh zloglasnih nemških taborišč. To svojo Golgoto nekateri še danes ne morejo skriti, načela jim je zdravje, zapuščajo jih moči.

Zbrali so se naši revolucionarji, borci za svobodno in lepše življenje, za mir in sožitje med narodi.

Taki kot so, tak je bil njihov tovariški pomenek, ob praznih mizah, po končani slavnostni seji.

Tomaž Abruč, 8. b, osn. šola Prežihov Voranc

V mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah bo od 11. do vključno 16. decembra odprta

FOTO RAZSTAVA

o življenju in delu v Jugoslovanski ljudski armadi ob 30-letnici JLA.

Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 12. ure in od 14. do 19. ure. Na razstavo opozarjamo predvsem šole oziroma šolsko in ostalo mladino.

Kres naj postane rekreacijski center

Na zadnji seji izvršnega sveta krajevne skupnosti na Javorniku so obširneje govorili o bodočem rekreacijskem centru na Kresu. Kres je bil že od nekdaj zbirališče mladih smučarjev, ki so si že pred drugo svetovno vojno zgradili skakalnico, po osvoboditvi pa jo obnovili in tudi povečali. Pred kratkim je bila zgrajena žičnica — vlečnica, urejena razsvetljava in v ta namen vloženih precej finančnih sredstev. Na seji so prebrali tudi pismo TK ZMS Železarne o tej problematiki. Člani izvršnega sveta v svojem odgovoru opozarjajo na večletna prizadevanja društev in organizacij, da bi na Kresu uredili rekreacijski center, ki naj bi služil mladim, zlasti v zimskem času. V ta namen je bila že pred leti izdelana maketa in zainteresiran večji krog občanov za izvedbo te naloge.

Akcijo bo treba izpeljati do konca, istočasno pa urediti tudi še nekatera druga vprašanja, o katerih pa so se že večkrat pogovarjali.

Precej pozornosti so na seji posvetili vzdrževanju delavskega doma Albina in Julke Pibernik in vzeli na znanje poročilo predsednika tega odbora, da je bilo uspešno opravljeno pleskanje zunanjih lesenih delov na objektu, v teku pa sta še dve akciji, ki jih bo treba opraviti v prihodnjem letu in v ta namen zbrati potrebna finančna sredstva.

Ob koncu seje so zaradi preobremenjenosti razrešili dolžnosti predsednika upravnega odbora delavskega doma Ivana Tušarja, delo pa bo začasno, to je do občnega zbora opravljal predsednik krajevne skupnosti Stanko Vidmar.

Praznovali smo dan republike

V jeseniški občini smo s številnimi proslavami in prireditvami počastili 29. november — dan republike.

Osrednja proslava je bila v petek, 26. novembra v gledališču Tone Čufar. Na slavnostni akademiji je govoril sekretar občinske konference ZMS Zlatko Vogrič. V kulturnem programu pa so sodelovali recitatorji Odra MLADIH z Jesenic in harmonikarski orkester glasbene šole iz Radovljice.

Po slavnostni akademiji je bil v prostorih TVD Partizan praznični ples, ki ga je organizirala občinska konferenca ZMS. Za zabavo je skrbel instrumentalni ansambel Bojana Svetline. Ples je bil na

visoki kulturni ravni, kar dokazuje, da tudi na Jesenicah živi kulturna mladina. Obiskovalce so sprejemala dekleta v narodnih nošah. Številni mladi, pa tudi ostali občani so preživeli prijeten večer, kakršnih si še želijo.

V soboto, 27. novembra, so v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli že tradicionalno razstavo, ki jo vsako leto ob dnevu republike pripravijo člani likovne sekcije DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar.

Poleg omenjenih proslav so bile manjše svečanosti tudi v delovnih organizacijah in v osnovnih šolah.

JANKO RABIC

Srečanje z Železarno

Kot učenci, ki hodimo v osmi razred osnovne šole, smo imeli obvezen obisk v naši železarni. Naša železarna je zelo velika. V njej je zaposleno nekaj tisoč delavcev. Na delo v železarno hodijo tudi delavci iz Mojstrane, Bohinja in drugih krajev, ki so blizu Jesenic. Zgodovina naše železarne se je začela pred sto leti, iz leta v leto se je večala in tovarna je potrebovala vedno več

ljudi. Prihajali so iz raznih krajev in si začeli postavljati stalna bivališča. Tako je zaradi železarne sčasoma postalo mesto Jesenice, ki se je iz leta v leto večalo.

Vsi učenci osmih razredov smo bili na ekskurziji v tovarni. Ko smo dobili čelade, smo se odpravili, da si ogledamo kavperje. To so zaprti stolpi, v katerih ogrevajo zrak in ga nato vpihajo v plavž. Takoj prva stavba za kavperje je glavna vodilnica za kontrolo temperature zraka v kavpejih. Tu so bili tudi ventili za izpust vročega zraka v plavž. Potem smo se odpravili mimo plavža do martinarne. Martinove peči so kvadraste oblike. V njih oplemenitimo z raznimi dodatki surovo železo. Vse to segrevajo na zelo visoko temperaturo. Ko je vse dovolj segreto, spustijo to vročo maso v ponvico. Imeli smo srečo, kajti ravno, ko smo prišli v martinarno, so izpraznili eno izmed peči. Zame je bil to veličasten dogodek. Za delavce v martinarni pa vsakdanja stvar. V Železarni imajo tudi dve novi električni peči, ki pa sta bili na žalost v popravilu. V načrtu smo imeli tudi ogled valjarne Bela. Ta valjarne je zelo avtomatizirana. Ne potrebuje več toliko ljudi kot v starih obratih. Ni jim treba veliko napora, da zvaljajo kos jekla v tanko pločevino. Samo pritisk na gumb in velika jeklena gmota postaja pločevina. Kmalu smo imeli tudi to za sabo. In vsak s svojimi misli se je vrnil domov.

Nekatere ie ta ogled železarne spodbudil, da bo postal železar, za drugega pa je bil to le zanimiv ogled.

Postali smo pionirji

Vsako leto praznujemo dan republike. Ta dan je za najmlajše učence na šoli Jožeta Zupana — Ježka na Koroški Beli zelo pomemben. Cicibani so sprejeti v pionirsko organizacijo.

Tudi letos smo svečano sprejeli naše najmlajše v svoje vrste. Pripravili smo jim lep sprejem in jih pogostili. Prejeli so pionirske izkaznice, starejši pionirji pa so jim delili rutice in pionirske kape. Novo sprejeti pionirji so lepo povedali pionirsko zaobljubo, da se bodo pridno učili in ljubili svojo domovino. Pionirski štab jim je čestital k njihovem prazniku in jim zaželel čim več uspehov.

Za tem je sledil kulturni program. Pevski zbor je zapel nekaj pesmi, folklorna skupina je zaplesala narodne pleske, večji pionirji pa so pripovedovali partizanske zgodbe.

Sledila je pogostitev najmlajših pionirjev. Med pogostitvijo jim je tovariš igral na harmoniko. Nato so se še vsi skupaj fotografirali.

Andrej Beg in Boštjan Zidar
4. b razr. osn. šole Kor. Bela

Ordinacije zdravnikov obratne ambulante železarne Jesenice v decembru 1971:

13.—17. 12. dopoldan		popoldan	
I. OA — dr. Čeh		III. OA — dr. Vilman Stanko	
II. OA — dr. Vilman Zora		IV. OA — dr. Šemrov-Novak S.	
20.—24. 12.			
I. OA — dr. Čeh		II. OA — dr. Vilman Zora	
IV. OA — dr. Šemrov-Novak S.		III. OA — dr. Vilman Stanko	
27.—31. 12.			
I. OA — dr. Čeh		II. OA — dr. Vilman Zora	
III. OA — dr. Vilman Stanko		IV. OA — dr. Šemrov-Novak S.	
Predstojnik ZE OAŽJ dr. Milan Čeh			

V Zarji so podelili priznanja jubilentom dela

V petek 26. novembra je imel delavski svet TPP Zarja Jesenice v gornjih prostorih Kazine slavnostno sejo v počastitev dneva republike. Ob tej priložnosti so podelili priznanja osmim sodelavcem za 10-letno nepretrgano delo v podjetju in se poslovili od dolgoletne sodelavke, ki je odšla v pokoj.

Slovesnost je pričel predsednik delavskega sveta Ludvik Blažič s krajšim govorom ob državnem prazniku.

Za njim je direktor Bela Bezec jedrnatno povzel 18 letno dejavnost podjetja. Iz njegovega poročila povzemo nekaj podatkov, ki nazorno dokazujejo rast ter napredek podjetja in njegove delovne skupnosti. Poslovno trgovsko dejavnost so pričeli 1954. leta precej skromno: 4 prodajalne s 170 m² prodajne površine in 16 zaposlenimi. Danes pa se opravičeno ponašajo z 18 prodajalnami z 2420 m² prodajnih površin,

1335 m² skladiščnih prostorov, 132 zaposlenimi in 31 učenci. Letos so odprli nov sodoben obrat za predelavo plastičnih mas s 1000 m² proizvodne površine. Zmogljivost novega obrata je 1200 ton letne predelave in dve milijardi SD vrednosti blagovne proizvodnje. Po oceni bodo letos dosegli 56 milijard SD blagovnega prometa. V letošnjih devetih mesecih so dosegli čisti dohodek, ki jim je omogočil naložbo 165 milijonov SD v poslovni sklad. V prihodnjem letu bodo nabavili orodje za proizvodnjo v novem obratu na Plavžu, tovornjak s prikolico ter dogradili prodajne površine v prodajalni na Koroški Beli, nadomestili bodo še nekatera osnovna sredstva idr.

Svoje poslovne in gospodarske odnose vzdržuje s 600 dobavitelji, pridobili so mnogo kupcev med gospodarskimi organizacijami in individualnimi potrošniki na Jesenicah in vsej Gorenjski. Direktor je poleg doseženih uspehov govoril tudi o nekaterih pomanjkljivostih v gospodarsko poslovni dejavnosti podjetja in o prihodnjih nalogah delovne skupnosti ter o kadrovske okrepitvi upravne službe podjetja.

Iz poročila direktorja Bezeca lahko zaključimo, da je dinamični razvoj ter napredek Zarje rezultat smotno vodene gospodarske politike, delovne prizadevnosti članov kolektiva in organov samoupravljanja, ki so morali razvojne možnosti ter dosežene dohodke vlagati v razširjeno reprodukcijo. S tem pa so dokazali visoko stopnjo gospodarske zrelosti.

V zadnjem delu slavnostne seje so podelili priznanja osmim jubilentom dela, ki so letos dosegli 10-letno nepretrgano delo v podjetju.

rn-

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

Vodoravno: TOLKALA, TRAKTATI, KOKOT, MILIGRAM, R, KOZARA, RATINE, LAPIS, TA, LOKA, AN, ATOL, E, TIN, RAPA, ZELEZAR, OKOLICA, J, OC, SRAM, OČA, DAN REPUBLIKE, ET, KRAT, KANJON, NA, SZ, NARA, IAN, L, K, TRON, TANEK, GRIPA, OKRAS, KES, SLEME, PLANINEC, KRONIKA, OČA, NEC, KO, M, T, N, EP, PARMEZAN, OMELO, RA, AR, KOROŠKA BELA, OKO, ESTONEC, JAN, CI, KITA.

NAGRAJENI REŠEVALCI

V sredo je posebna komisija, ki so jo sestavljali predsednik Anton Svetlin, oddelek za obračun materiala in člani: Julka Slamnik, gosp. rač. sektor, Tončka Klinar, nabavni oddelek, Valentin Jesenšek, oddelek za obračun osebnih dohodkov in Ivica Veskovič, UOŠ, izžrebala nagrajence nagradne križanke, ki je bila objavljena v 46.-47. številki železarja. Prejeli smo 625 rešitev, komisija pa je izvela 15 rešitev, da je dobila 10 pravih.

IZZREBANI SO BILI:

100 din prejme: Jože KLINAR, kadrovskega sektor — vratar;
po 70 din: Franc JELENC, IBM, Pepca BERLISK, FRŠ;
po 50 din: Simon TURŠIČ, transport, Regina RAZINGER, ŽIC, Fani ZLEBIR, St. Bokala 10, Jesenice;
po 30 din: Franc TRSEGLAV, upokojenec, St. Bokala 6, Jesenice, Franc KAVČIČ, upokojenec, Sp. Plavž 15, Jesenice, Marija DOBRAVEC, OTK, Matjaž ZGAGA, Tomšičeva 55, Jesenice.

Vsem nagrajencem čestitamo in jih prosimo, da dvignejo nagrade od torka dalje na uredištvu železarja.

Zakaj mladi ljudje zahajajo na kriva pota?

Danes zvečer ob 18. uri bo v delavskem domu na Javorniku tretje predavanje v okviru šole za starše. O temi: ZAKAJ MLADI ZAHAJAJO NA KRIVA POTA, bo predavala psihologinja Rezka Osterman iz Ljubljane. Predavanje organizira delavska univerza Jesenice, osn. šola Koroška Bela in DPM Javornik — Blejska Dobrava. Vse starše soloobveznih otrok vabijo k čimvečji udeležbi.

Nova vlaganja...

(Nadaljevanje z 11. strani)
skih omaric in visoko nape-
tostnih stikal,

— se začelo specializirati za vzdrževanje večjih elektro naprav (na primer žerjavov). Od prvotne dejavnosti pa so obdržali še servis gospodinj-
ske opreme. Obrat Elim bodo uredili na Hrušici, vzhodno od bivše železniške postaje.

V drugem delu svojega poročila je predsednik skupščine France Žvan govoril o nekaterih nalogah pri nadaljnjem razvijanju gospodarstva občine. Menil je, da je izgradnja nove hladne valjarne glavna naloga v nadaljnji ekspanziji gospodarstva naše občine. Izgradnja carinskih in konsignacijskih skladišč je takorekoč tik pred začetkom, v prvi fazi pa naj bi zgradili 4000 kvadratnih metrov skladišnega prostora. Nova je zamisel za uresničitev prodne pregrade v strugi Save, ki je glede na stalno zaprodovanje nujna. Menijo, da naj bi iz zajetega materiala izdelovali strešno opeko, ki jo sedaj uvažamo. Svojo proizvodno dejavnost zelo razširja tudi Sportmetal na Jesenicah, ki pa sam ne bo zmogel vseh dobro zamišljenih načrtov. Na koncu je treba misliti tudi na začetek nove faze izgradnje turistične gornjesavske doline. Po zamišljenem programu naj bi v prihodnjih letih poskrbeli za novih 1000 postelj, izgradili 10 do 15 novih žičnic in uredili 100 ha novih smučišč.

S tako podanim poročilom in tehtnimi argumenti, ki so se že do sedaj pokazali za koristne, odborniki seveda niso imeli pripomb in so se v celoti strinjali.

V nadaljevanju seje so nato brez bistvenih pripomb potrdili zazidalni načrt turističnega naselja Črtenje v Kranjski gori, nadalje zazidalne načrte kar štirih stanovanjskih naselij v Kranjski gori, potrdili pa so tudi dopolnjeni zazidalni načrt za ureditev dela centra mesta Jesenic. Povsem formalnost je bila tudi potrditev uvedbe postopka za redno likvidacijo obrtnega podjetja za vzdrževanje hiš, steklarstva in komunalno dejavnost, katerega dejavnost ni niti več potrebna niti ni delovne sile.

Več časa so se odborniki zadržali pri programu zimskega vzdrževanja ulic in cest četrtega reda v občini Jesenice.

Odborniki so imeli nekaj pripomb glede odstranjeva-

nja snega in pluzenja cest ter parkirnih prostorov, letošnji prvi sneg pa je obenem pokazal, da je podjetje Kovinar dobro pripravljeno na tovrstne dolžnosti. Kakšnih posebnih sprememb v programu dela niti ni bilo mogoče narediti, pač pa je bilo poudarjeno, da bomo morali tudi na Jesenicah čimprej misliti na večji frezer za odstranjevanje snega, da bi bilo verjetno smotno tudi nekatere ulice posipavati s soljo, ter da bi morali od občanov bolj zahtevati spoštovanje odloka, ki zahteva čiščenje pločnikov pred stanovanjskimi in poslovnimi stavbami.

Ob koncu seje je skupščina občine razpravljala še o dveh problemih. Družbeno politične organizacije Dvoj-Mojstrana se ne strinjajo z ukinitvijo žage na Belci in so zaprosile skupščino za pomoč. Odborniki so zato Lesno industrijskemu podjetju Bled poslali javno vprašanje. V njem sicer poudarjajo, da nadaljnje delovanje žage za podjetje verjetno res ni rentabilno, saj je žaga zastarela. Strinjajo se tudi s povečanjem predelave lesa v Mojstrani in s specializacijo proizvodnje, zahtevajo pa da LIP Bled žage ne demontira, pač pa da jo v sedanjem stanju prenese brezplačno v upravljanje kmetijski organizaciji, ki jo bodo ustanovili kmetijski proizvajalci v gornjesavski dolini. Ti naj bi na žagi organizirali razrez za lastne potrebe.

Drugo javno vprašanje pa je bilo postavljeno Cestnemu podjetju Kranj, kot organizaciji posebnega družbenega pomena, v zvezi z deli pri popravilu mostu v Kranjski gori. Čeprav je bil denar za popravila odobren zelo pozno, pa bi po mnenju Skupščine lahko zahtevali dela že do 29. novembra, seveda če bi podjetje bolje organiziralo delo. Tako pa je zelo malo verjetno, da bi lahko most čez Pišenco uredili do konca letošnjega leta, ko predvidevamo velik tranzitni cestni promet čez mejne prehode Koren in Rateče. Neurejen most v Kranjski gori je velika ovira prometu in slaba usluga našemu turizmu.

Upravičena je bila zato zahteva odbornikov, naj bi cestni sklad SRS v bodoče odlašal dela podjetjem, ki so sposobna taka dela pravočasno opraviti.

Obvestilo

Kulturna skupnost Jesenice obvešča vse zainteresirane organizacije, ki želijo v letu 1972 koristiti sredstva kulturne skupnosti, da do 15. decembra 1971 predložijo svoje programe in predračune na naslov kulturne skupnosti.

Kulturna skupnost Jesenice

Tekmovanje radioamaterjev

V zadnjem času ni bilo dosti slišati o radioamaterski dejavnosti na Jesenicah. Klub-ska aktivnost radioamaterjev se je namreč v primerjavi z aktivnostjo v prejšnjih letih znatno zmanjšala, medtem ko je dejavnost nekaterih posameznikov dokaj živa. To dokazuje tudi udeležba nekaterih naših radijskih postaj na nedavnem tekmovanju radioamaterjev za »KUP ZRS« — pokal Zveze radioamaterjev Slovenije.

Tekmovanje poteka vsako leto tretjo nedeljo v mesecu novembru in traja skupno devet ur od 6. do 15. ure. Razdeljeno je v šest enakih časovnih period, tri za tekmovalce v telegrafiji in tri v foniji. Zmagovalec je tisti, ki nabere največ točk, oziroma ima največ zvez med slovenskimi amaterskimi postajami. Iz našega področja smo se udeležili tekmovanja trije radioamaterji:

YU3NBP Ivan — Kor. Bela
YU3TLB Ivo — Jesenice
YU3TLG Edo — Kranj. gora

Skupno je na tem tekmovanju sodelovalo okrog 70 postaj. Točnega števila sodelujočih oddajnikov še ne vemo, ker še niso poslani vsi tekmovalni dnevnik in tudi uvrstitev še ni ugotovljena, za kar bo treba še kak mesec dni počakati. Že sedaj pa lahko trdimo, da je bila aktivnost naših postaj velika in da se bomo uvrstili nekje na sredini. Skupno število zvez postaje YU3NBP je bilo npr.: 220, kar pomeni eno zvezo v manj kot treh min. Iz tega je razvidno, da je bil tempo tekmovanja izreden in, da je moral tekmovalci poleg strokovnega znanja pokazati tudi precejšnjo mero fizične vzdržljivosti. Tokrat smo prvič sodelovali na takem tekmovanju, zato bomo z uvrstitvami vsekakor zadovoljni. Za nas je bila to precejšnja preizkušnja, naslednje leto pa upamo, da bodo rezultati še boljši.

Uvrstitev v tem tekmovanju ni bila odvisna samo od posameznika. Ustrezati so morale tudi aparature in

klubi, oziroma posamezniki z neustreznimi oddajniki se na obsegu sploh niso pojavili. (V fonijskem delu tekmovanja smo vsi delali z SSB, kar pomeni modulacijo z enim bočnim pasom — z gornjim ali spodnjim. Postaje z zastarelim načinom amplitude modulacije se v tem primeru niso obnesle). Udeležba postaj je bila praktično iz vse Slovenije: Kopra, Izole, Tolmina, Kranja, Ljubljane, Maribora, Murske Sobote, Lendave, Brežic, Postojne, Jesenic in še nekaterih. Iz tega je razvidno, da je bila konkurenca res močna in da je tekmoval praktično ves vrh slovenskih radioamaterjev s predsednikom na čelu (YU3AR Drago). Upamo, da se bo dejavnost radioamaterjev na našem področju kmalu izboljšala in da se bomo udeleževali tudi mednarodnih radioamaterskih tekmovanj.

Pušavec Ivan YU3MBP

JEZIKOVNI POGOVORI

V poslednji številki smo spregovorili o germanskih, romanskih in slovanskih popačenkah, ki kvarijo in siromašijo naš jezik, nas pa nehoti postavljajo v nekakšno odvisnost od naših sosedov, česar v praksi k sreči še ni toliko. S tem mislim na tiste napise in smerokaze, ki jih tako pridno hitimo pisati v kar največjem številu svetovnih jezikov, samo da bi olajšali delo našim gostom in pokazali, da nismo tako od muh, kar zadeva tuje jezike namreč. Vse to bi bilo lepo in prav, če bi se kaj takega dogajalo tudi kje drugje po svetu. Tako nam pa še ni treba dobro pristopiti državne meje, ko opazimo veliko večjo skromnost. To je čisto razumljivo, saj vemo, da obstajajo določeni znaki ali simboli, katere bo razumel vsakdo, tudi če se preveč ne znajde med tujimi jeziki. Kateri so ti znaki, boste rekli? Povsod jih lahko srečate. V turističnih prospektih, ali kot opozorila na tablicah pred privatnimi hišami, katerih lastniki tako ali drugače sodelujejo v turizmu. Postelja pomeni prenočišče, prekrizane vilice in žlica kraj, kjer se da okrepiti z jedjo itd.

Zakaj govorimo o tem? Našo, prelepo Gorenjsko kar preplavljajo tablice, s katerih je moč ugotoviti v najmanj treh jezikih, da so na voljo proste sobe. In kaj je najbolj žalostno? Ni še dolgo tega, ko sem zasledila nekje žalostno pritožbo slovenskega Korošca, ko je dejal, da sploh ni imel občutka, da je prestopil državno mejo in da je v Sloveniji, ampak v eni od avstrijskih ali italijanskih pokrajin. Tudi med gorenjskimi železarji so nekateri, ki se ukvarjajo s turizmom, pa bi jih rada le opozorila, da ne bi postali preočitni strežaji in da ne bi nehote delali drugače, kot sicer zatrjujejo, namreč da nočemo biti nikomur hlapci, sicer se bodo uresničile po toliko letih besede Cankarjevega junaka Jermana iz drame Hlapci. Ko je le-ta videl, da mu ne bo uspelo priversti preprostega slovenskega ljudstva med svobodomislece, to je med tiste ljudi, ki so se še predobro zavedali tuje nadvlade in našega hlapčevanja, je obupan nad slovenskim patriotizmom zaklical: »Hlapci! Za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni, ustvarjeni za hlapčevanje! Gospodar se menja, bič pa ostane in bo ostal na vekomaj, zato ker je hrbet skrivljen, biča vajen in željan!

Hlapci! Norec, ki se je napravil, da bi vam odklepal to pamet devetkrat zaklenjeno!

Hlapci! Obsojeni za hlapce!

Resno premislite te besede, pa jih bomo prav dobro razumeli in toliko laže se bomo potrudili in delali tako, da ne bodo veljale nam. Naredimo to in zavest bomo imeli, da smo naredili nekaj dobrega in koristnega za svoj slovenski narod. Dokazimo, da smo pravi potomci naših dedov in kljub vsemu vredni Cankarjevega zaupanja:

»Narod, enkrat blagoslovljen, devetkrat obsojen, kako si živel, kaj si doživel? Tvoja dolga povest je o siromaku beteznem, ki vstaja, vstati pa ne more. Kolikor je dolin in kotlin po teh lepih deželah, ne držale bi vse tiste krvi, ki je bila tod prelita; in koliko je bo še prelite! Komaj si stopil na svet, si bil, ti narod sužnjev, suženj med narodi. Otrok si bil, pa že suženj! Psovka ti je nauk delila, palica ti ga je vtepala. Psovali so te od vseh strani, očim in mačeha, botri in botrice. Časih si zajokal, časih si omahnil, ves truden, časih pa si tudi planil. Ali komaj si planil, so te podrli na tla, zvezali so te še tesneje in celo usta so ti zaklenili. V curkih je tekla kri iz tvojih žil, napojila je zemljo za več klaster globoko; zato je ta zemlja rodila; in kadar si jedel sužnji kruh, si jedel sam svoje meso in pil svojo kri. Močan si, o slovenski narod! Tisoč petsto let krvaviš, izkravaj nisi! Narod mehkužnik bi dušo izdihnil, še sveče bi mu ne žgali, še bilj bi mu ne peli, ti pa tisočkrat rajen, v trpljenju utrjen, ti komaj zmaješ z rameni pod težko sovražno pestjo in praviš: — Nikarte! Ta burka je stara že tisoč let. — «

O tem smo sicer že enkrat čisto medlo govorili, zato upam, da mi ne bo kdo očital ponavljanja, tudi če se bo počutil malo krivega ob tem sestavku in si bo na tihem moral priznati, da tudi on ni napravil vsega tako, da bi bilo enako v prid domačinom in tujcem, kateri prihajajo in odhajajo z različnimi vtisi o nas, mi pa ostajamo v pričakovanju naslednjih gostov le trgovci in ne tisti Slovenci, ki nismo pripravljeni za velike denarje prodati svojega ponosa in zavesti, da smo pripadniki upornega slovenskega naroda.

Novosti v jeseniški knjižnici

Uredništvo ŽELEZARJA v dogovoru z občinsko knjižnico na Jesenicah odpira novo stalno rubriko NOVOSTI V JESENISKI KNJIŽNICI. S tem se vključujemo v splošna prizadevanja, da bi kulturo — v tem primeru knjige — čim bolj približali uporabniku.

Jeseniška knjižnica je v letošnjem letu kupila precej več poučnih knjig kot prejšnja leta. Seveda ne zato, da bi knjige brez haska obležale na policah, dokler ne bodo zastarele. Znano je, da je vseskozi večje povpraševanje po leposlovnih knjigah, kakor po poučnih. Bržkone pa to velja predvsem za nek določen tip bralca, ki je v sedanjih razmerah našel pot v ljudsko knjižnico. Zdaj, ko se knjižnica preusmerja in postaja splošno izobraževalna ustanova, bo vsekakor morala poiskati kontakt tudi z drugimi in drugačnimi uporabniki,

kakor doslej. Če si ogledamo izobrazbeno in poklicno strukturo naših obiskovalcev, bomo ugotovili, da je med njimi začuda malo prav takih, ki sestavljajo osnovo sodobne družbe: delavcev v proizvodnji, tehnične inteligence, prosvetnih delavcev. Kako to? Ali med njimi res ni takih, ki se ne bi zadovoljili s svojim ozkim strokovnim znanjem, ki bi o svoji stroki, pa tudi o sorodnih, pa o problemih sodobne družbe, o sodobnem svetu ne bi želeli vedeti kaj več, ne samo to, kar jim lahko posredujejo množična občila in pogovori z znanci? Prav gotovo je takih precej, samo... Prav gotovo med živimi in ustvarjalnimi ljudmi obstajajo take potrebe; in marsikdaj ostanejo nepotešene zgolj zaradi nepoučenosti: zaradi pomanjkljive komunikacije med izobraževalnimi ustanovami in občinstvom.

Kako bo rubrika izgledala? Vzorec lahko že vidite malo nižje. Dokler ne bomo prišli na tekoče, bomo poskusili obdelati ves prirastek v letošnjem letu (razen leposlovja), se pravi vse poučne knjige, ki jih je knjižnica nabavila v prvih desetih mesecih. Kratkim bibliografskim zapisom, urejenim po strokah, bomo po možnosti dodali kratke povzetke vsebine, izvlečke iz kazala ali opombe o tem, kaj oziroma kako dotična knjiga obravnava.

Pripomnimo naj še to, da ima knjižnica vseh teh knjig le po en izvod; če je ta sposojen, je treba počakati, da pride nazaj, mogoče pa je vsako knjigo, ki trenutno ni na razpolago, rezervirati. Nekatero knjigo so namenjene le za uporabo v knjižnici; te so zaznamovane z zvezdico pred zapisom. Sicer pa številka nad zapisom pomeni vrstilec decimalne klasifikacije, tj. šifro, na podlagi katere je knjiga razvrščena v polico.

Z objavo posameznih knjig bomo pričeli v drugi številki, ker smo zaradi utesnitve prostora morali ta del danes izpustiti.

FILM • FILM • FILM • FILM • FILM

Diplomiranec

Končno smo tudi pri nas lahko videli znani in zelo cenjeni ameriški barvni film Diplomiranec. Videli smo ga in razumeli, da mu gredo res vse pohvale, ki smo jih prej poslušali z vseh strani. Film je sicer nastal leta 1968 in tega letu tudi dobil najvišje priznanje v krogu filmskih umetnikov, Oskarja. Da, in to celo dva za režijo (Mike Nichols) in za epizodno vlogo Elaine, ki jo je izvrstno upodobila mlada Katherine Ross.

Naj vam na kratko predstavim fabulativno osnovo filma: mladega diplomirancu ujame v mrežo svoje ljubezni starejša dama, stara prijateljica njegovega očeta. Fanta njena ljubezen najprej zmede in se ves neizkušen končno odloči in za ljubezensko avanturo najame sobo v velikem hotelu. No, fant se take prepovedane ljubezni navadi in s svojo damo se videvata, oziroma bolje ljubita vsak dan skoraj mesec dni. Tedaj pa se vrne v mesto hči fantove ljubimke Elaine, ki je študentka na Berkly. Takrat pa se zveza diplomiranc — ljubimka povsem spremeni. Gospa se za svojega mladega ljubimca zboji in mu prepove vsako sestajanje z njeno hčerko Elaine. Toda fant je ne posluša in se kmalu v Elaine zaljubi. Kruta mati jo takoj pošlje nazaj v Berkley, kjer se Elaine zaljubi v polizanega mladeniča. Da bi res preprečila ljubezen med diplomirancem in Elaine, se mati odloči, da bo hčer po hitrem postopku poročila. To tudi res stori. Diplomiranec jo najde v cerkvi, poročni obred pa je že končan. Tedaj zdrvi k svoji ljubi Elaine in družno zbežita iz cerkve.

Tako se film srečno konča in zato mu nikakor ne moremo reči drama sodobnega življenja. Po žanru je nekakšna komična drama. Na besedo, »komična« ne vpliva le happy-end, ampak še mnogo duhovitosti in šarma glavnih igralcev in spretnosti režiserja. Mike Nichols je res zaslužil svojega Oskarja za režijo, saj je po literarni predlogi Charlesa Wabba ustvaril razgiban, a obenem dokaj otožen film o sporu med mlajšo in starejšo generacijo. Morda boste rekli: »To je pa že precej obrabljena tema!« Saj imate prav, a čez to obrabljeno temo je režiser nanesel mnogo svežih, modernih filmskih izrazov. Predvsem je zelo dobro vodil snemalca, ki je naredil nekaj edinstvenih posnetkov. Seveda pa daje poseben akcent filmu tudi glasba, ki sta jo prispevala znana pevca Simon and Garfunkel. Film spremlja vrsta prikupnih popevcic, od katerih je najbolj znana »Sound of Silence«. Glavni igralci pa so bili zares odlični: prednjačil je novi obraz ameriškega filma, enkratni Dustin Hoffman; sledila mu je starejša, a še vedno privlačna in dobra igralka Anne Bancroft in pa mlada Katherine Ross, ki je, kot sem že omenil, dobila Oskarja za epizodno vlogo v tem filmu.

Tako smo torej videli izjemno dobro filmsko satiro na ameriški način življenja o mladeniču, ki si ne želi drugega kot to, da bi ga vsi pustili pri miru. Vendar ga malomeščanska družba, v kateri se znajde, ulovi v svoje mreže, kateri pa se zna na svoj specifičen način upreti. Skratka — film je bil vreden ogleda, le škoda, da je prišel na naša platna z rahlo zamudo.

Igor Škrj

FILM • FILM • FILM • FILM • FILM

Koncert opernih napevov

V sredo, 15. decembra, prireja občinska Zveza kulturno prosvetnih organizacij Jesenice zadnji letošnji koncert v okviru Glasbena mladina. Osrednja osebnost tega glasbenega dogodka bo basist LADKO KOROŠEC, našemu občinstvu že zelo znan vokalni umetnik.

V gledališki dvorani na Jesenicah bo najprej ob 18. uri VEČER Z LADKOM KOROŠCEM, namenjen učencem sedmih in osmih razredov osnovnih šol naše občine. Velikega umetnika bodo učenci spoznali v razgovoru, prek filmov o krajih, kjer je gostoval in s pesmijo. Mladim poslušalcem bo zapel narodno Moje ženke glas, arijo Kecal iz Smetanove Prodane neveste in arijo Bartola iz Rossinijevega Seviljskega brivca.

Ob 19.30 uri pa bo KONCERT OPERNIH NAPEVOV namenjen učencem in dijakom šol druge stopnje ter ostalemu občinstvu. Z napevi iz oper se bodo predstavili basist LADKO KOROŠEC, sopranistka SONJA HOČVAR in altistka MARIJA BITENC-SAMEC, pri klavirju ZDENKA LUKEC. Na sporedu so napevi: Masseneta, L. M. Škerjanca, Pavčiča, Smetane, Rossinija, Ponchie- lija, Puccinija, Mozarta, Bizeta, Saint-Saensa in Donizetija.

Prihodnji petek, 17. decembra, bo v avli osnovne šole v Mojstrani in Kranjski gori koncert pihalnega orkestra Jeseniški železarji za učence teh šol in njihove starše. Še v tem mesecu pa bodo ponovili isti koncert še za učence osnovne šole Prežihov Voranc.

S temi koncerti bo zaključen prvi del jesensko zimске koncertne sezone za mlade, ki je zajemal 15 koncertov. V drugem delu sezone je na sporedu še 18 koncertov v okviru Glasbene mladine. Glasbeno sezono 1971/1972 bodo zaključili že s tradicionalnim srečanjem z našimi zbori. Če k temu pristajemo še nekaj glasbenih večerov iz programa sodelovanja z zamejstvom in ostalimi jugoslovanskimi republikami ter domačih skupin, bo v poprečju po pet koncertov mesečno. Tudi dosednji obisk v poprečju 280 obiskovalcev na koncert, vključno s koncerti na zunanjih šolah kaže, da bo sezona izredno uspešna in da bodo popolnoma amaterska prizadevanja občinske Zveze kulturno prosvetnih organizacij bogato poplačana. Priznanje pa zaslužijo tudi vodstva šol in glasbeni pedagogi, ki so koncerte vključili tudi v svoje delovne programe kot sestavni del lastnih prizadevanj na področju glasbeno-estetske vzgoje.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

11. decembra mladinski film PO ŠČUKINI ZAPOVEDI, ob 15. uri.

11. in 12. decembra amer. CS barvni film OD KJE VONJ PO SMODNIKU, v režiji John Gilling, v gl. vlogi Tom Adams, ob 17. in 19. uri.

13. decembra jap. CS beli film STEKLENICA, KI UBIJA, v režiji Senkichi Taniguchi, v gl. vlogi Kumi Mizuno, ob 17. in 19. uri.

14. in 15. decembra amer. barvni film DAN REVOLVERASEV, v režiji John Sturges, v glavni vlogi James Gardner, ob 17. in 19. uri.

16. decembra ital. franc. CS barvni film SEJKOV SIN, v režiji Mario Gosta, v gl. vlogi Gordon Skot, ob 17. in 19. uri.

17. decembra amer. barvni film NEPREMAGLJIVI, v režiji Andrew V. McLaglen, v gl. vlogi John Wayne, ob 17. in 19. uri.

18. decembra amer. CS barvni film CLOVEK IZ ARIZONE, v režiji Budd Boetticher, v gl. vlogi Randolph Scott, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

11. in 12. decembra amer. barvni film DAN REVOLVERASEV, ob 18. in 20. uri.

12. decembra mladinski film PO ŠČUKINI ZAPOVEDI, ob 10. uri.

13. in 14. decembra amer. CS barvni film OD KJE VONJ PO SMODNIKU, ob 18. in 20. uri.

15. decembra ital. franc. CS barvni film SEJKOV SIN, ob 18. in 20. uri.

16. in 17. decembra ital. barvni film STOP ZA MORILCA, ob 18. in 20. uri.

18. decembra amer. vojni film VRNITEV BATAN, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

11. decembra amer. barvni film MASH

12. decembra amer. barvni film BOB CAROL — TED ALICE.

15. decembra amer. CS barvni film OD KJE VONJ PO SMODNIKU.

18. decembra ital. barvni film STOP ZA MORILCA.

Kino KRANJSKA GORA

11. decembra amer. barvni film NA SEVERU ALJASKE,

12. decembra mladinski film PO ŠČUKINI ZAPOVEDI.

12. decembra ital. barvni film STOP ZA MORILCA.

14. decembra jap. CS barvni film STEKLENICA, KI UBIJA.

16. decembra amer. barvni film DAN REVOLVERASEV.

18. decembra amer. CS barvni film OD KJE VONJ PO SMODNIKU.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

11. decembra mladinski film PO ŠČUKINI ZAPOVEDI, ob 17. uri.

11. decembra amer. barvni film BOB CAROL — TED ALICE, ob 19. uri.

12. decembra jap. CS barvni film STEKLENICA, KI UBIJA, ob 17. uri.

12. decembra amer. barvni film NA SEVERU ALJASKE, ob 19. uri.

15. decembra ital. barvni film STOP ZA MORILCA, ob 19. uri.

18. decembra amer. barvni film DAN REVOLVERASEV, ob 19. uri.

Vpis šolskih novincev za šolsko leto 1972/73

Osnovna šola Prežihov Voranc in osnovna šola Tone Čufar na Jesenicah obveščata starše otrok rojenih 1965. leta in januarja, februarja ter marca 1966. leta, da bo vpis v prvi razred osnovne šole za šolsko leto 1972/73 v dneh 14., 15. in 16. decembra 1971.

Starši lahko vpišejo v teh dneh od 7. do 14. ure, v sredo, dne 15. decembra 1971 pa tudi od 15. do 17. ure. Starše prosimo, da k vpisu prinesejo otrokov rojstni list.

Vpisno mesto bo enotno na osnovi šoli Tone Čufar v sobi št. 44.

Vpis učencev na Hrušici bo v sredo, 15. decembra 1971 od 15. do 17. ure v prostorih podružnične šole na Hrušici.

Razpis

Komisija za sprejem delavcev TBJ razpisuje prosto delovno mesto

ARHIVARJA

Pogoji:

- temeljito poznavanje Železarne in njenih naprav ter praksa v tehničnem sektorju;
- vsaj nepopolna tehnična srednja šola ali popolna poklicna šola strojno-metalurške stroke.

Tehnični biro Jesenice

Delavska univerza Jesenice

vpisuje

V TECAJ ITALIJANSKEGA JEZIKA po intenzivni metodi

Prijavite se na delavski univerzi (Kosova graščina) ali po telefonu 81-072.

ZAHVALA

Ob nenadni in mnogo pre-rani izgubi dragega moža in brata

MIHE REZLIJA

se iskreno zahvaljujem tov. Janku Burniku, družinama Klepac in Rebolj ter tov. Janezu Hribljanu, ki so mi takoj vsestransko priskočili na pomoč.

Zahvaljujem se za vso pomoč zdravnikom dr. Novaku in dr. Čehu. Najlepša hvala govornikom tov. Janku Burniku, dr. Vinku Zalokarju in Pavlu Pogačniku za poslovlne besede pred njegovim domom in odprtem grobu, terenskemu odboru ZZB NOV in SZDL Plavž, ribičem in športnikom za izkazano pomoč. Iskrena zahvala vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, sstanovalcem ter lastnikom osebnih avtomobilov za spremstvo.

Hvaležna sem vsem, ki ste pokojnika počastili in ga spremljali na zadnji poti, mi izrekli sožalje in me tolažili.

Hvaležna žena Ivanka ter sestra Romana z družino.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, sestre in tete

MARIJE ZUPAN

se iskreno zahvaljujem vsem znancem, prijateljem in sosedom za iskreno pomoč in darovane vence ter spremstva na zadnji poti. Lepa hvala tudi dr. Čehu in dr. Rosensteinovi za zdravniško pomoč. Prisrčna hvala pevskemu zboru za poslovlne pesmi.

Zalujoči: mož Anton, sestre Angelca in Johanca ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, babice, sestre in tete

MARJE LAVSEGAR

roj. Vovk

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam v težkem trenutku stali ob strani ali nam kakorkoli pomagali. Posebno se zahvaljujem dr. Čehu za njegovo prizadevno pomoč in zdravljenje.

Zalujoči: hčerka Polonca in sin Rado z družinama, brat Pero, sestra Ivanka in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

JANEZA BEGES

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, vence in cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujem se zdravniškemu in strežnemu osebju kirurškega oddelka bolnice Jesenice, kolektivu Kurilnice ŽTP Jesenice, kolektivu VEN — ERD in DES Železarne Jesenice, osnovni šoli Koroska Bela in pevcem za žalostinke ter voznikom osebnih avtomobilov za prevoz. Vsem iskrena hvala.

Zalujoči: žena, otroci z družinami in brat

ZAHVALA

Ob smrti ljubljenega očeta, deda in pradedu

IVANA HAFNERJA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Prisrčna hvala Gasilskemu društvu Jesenice za podarjeni venec in tople besede ob odprtem grobu.

Zahvaljujem se sosedom za podarjeni venec in cvetje ter vsem ostalim za izraze sožalja.

Vsem voznikom osebnih vozil za dragoceno uslugo iskrena hvala.

Zalujoči: hčerke Angela z možem, Milka, Pavlina, Otilija, sin Veni z ženo, vnuki in pravnuki

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

ANTONA KREKA

se iskreno zahvaljujem zdravniku dr. Milanu Čehu za zdravljenje, sodelavcem obrata plavž, darovalcem vencev in cvetja, voznikom osebnih avtomobilov, godbi za žalostinke ter govorniku za poslovlne besede ob odprtem grobu. Zahvaljujem se vsem, ki so sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje ter ga spremili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Minka, brat Slavko z družino, hčerke in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

ANTONA MEDJA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, vence in cvetje in vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujem se dr. Jensterlu za dolgoletno zdravljenje. Prav posebno zahvalo pa smo dolžni sosedom, posebno pa Turkovim, Podlipnikovim in Bizovičarjevim. Zahvaljujem se godbi na pihala za žalostinke, pevcem iz Javornika in vaščanom iz Lipc za denarno pomoč ter voznikom osebnih avtomobilov za prevoz.

Vsem še enkrat najlepša hvala.

Zalujoči: žena Matilda, sinovi Marjan, Franci in Toni z družinami, vnuki, vnukinje in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi naše drage mame, babice in tašče

PAVLE MARKIZETTI

roj. Borštnik

se najtopleje zahvaljujem vsem, ki so se poslovili od nje, poklonili cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti ter sočustvovali z nami. Posebno zahvalo izrekamo dr. Stanki Rosenstein za dolgoletno zdravljenje in obiske na domu, zdravstvenemu in strežnemu osebju internega oddelka bolnišnice na Jesenicah za vso skrb in nego.

Zahvalo smo dolžni tudi vsem voznikom osebnih avtomobilov in pevcem za poslovlne žalostinke.

Zalujoči: hčerke Jelka, Mili, Rozi in sin Branko z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

KATARINE KOVAC

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem za pozornost, denarno pomoč, poklonjeno cvetje ter številno spremstvo na zadnji poti.

Posebno zahvalo smo dolžni dr. Sajevicu za njegovo požrtvovalno zdravljenje na domu. Zahvaljujem se tudi pevcem za ganljive žalostinke ter voznikom osebnih avtomobilov za uslugo. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Zalujoči: hčerka Kati z družino

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dobrega strica

VINKA GENUSSIJA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in sstanovalcem za njihovo pomoč, prijateljem in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in sočustvovali z nami. Zahvaljujem se za večletno zdravljenje zdravniku dr. Mihlu Sajevicu.

Zalujoči: nečakinja Pavli z družino in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Dnini Lazar — površinska obdelava v valjarni Bela se iskreno zahvaljujem za darilo, ki sem ga prejel ob upokojitvi. Vsem sodelavcem želim veliko uspehov na delovnih mestih.

Ivan Otoničar

JUBILANTI 50-LETNIKI

V mesecu decembru bodo praznovali 50 let svojega življenja naslednji naši sodelavci: Ivan PESERL, jeklovlek — 12. decembra, Viktor MRAK, RTA — 15. decembra, Franc GUČEK, hladna valjarna — 16. decembra, Anton DEŽMAN, valjarna profilov — 17. decembra, Kvirinus KORPIČ, splošni sektor — 21. decembra, Zora SMOLEJ, GEŽ — 23. decembra, Friderik MERTELJ, strojne delavnice — 26. decembra, Ivan ŽEMVA, UOS — 27. decembra in Anton KOBLAR, strojno vzdrževanje — 28. decembra.

Vsem jubilantom iskrene čestitke!

ZVEZNA HOKEJSKA LIGA

Jeseničani tesno izgubili srečanje z Olimpijo

Težko pričakovano derbi srečanje je za nami. V nabito polni tivolski dvorani, kjer je skoraj 500 gledalcev ostalo brez kart, sta se v soboto srečali v precej odločilnem spopadu dve še ne poraženi moštvi prvenstva, Jesenice in Olimpija. Za razliko od lanskega prvega srečanja, so bili pred sobotnim srečanjem v obeh taborih sila previdni in izjavah, glede izida srečanja. Kljub temu pa je verjetno malokdo pričakoval, da bo razplet dogodkov v hali Tivoli za naše precej neugoden.

Srečanje se je začelo z močnim bodrenjem naših fantov, tako da so bili navijači v jeseniškem taboru glasnejši in nekaj minut ni bilo slišati nič drugega kot JE-SE-NI-CE, JE-SE-NI-CE. Pričetek na ledu pa ni obetal nič dobrega, Ljubljancem, kot da so hoteli že v prvih minutah odločiti srečanje v svojo korist, so navalili z vso močjo. Prvi napad se je moral krčevito braniti v svoji tretjini, da ni prejel gola in vratar Knez je bil kmalu ogret. Po silovitem prvem pritisku domačinov, so naši fantje kmalu spoznali, da to ni več Olimpija iz prejšnjih let in da se bo treba pošteno potruditi za zmago. V seriji obojestranskih napadov, je Tomaž Košir iz težke situacije v 9. minuti dosegel prvi gol za Jesenice. Ni se dvorana še do dobrega umirila, ko je počilo tudi v našem голу. Majhna neprevidnost obrambe in že je bil rezultat izenačen. Tako je tudi ostalo do konca prve tretjine. Silovit tempo, ostra igra, večkrat tudi prek meje dovoljenega, kar na sta sodnika Krisch in Hegeduš dovoljevala, so obetali tudi dober hokej v drugi tretjini.

Ura na semaforju pa ni zaključila niti celega kroga prve minute, ko je Olimpija dosegla že drugi gol. Pritisk domačinov je trajal še naprej, jeseniška obramba pa

je v teh minutah igrala premalo zbrano. Ploščica ni in ni prišla kontrolirano do napadalcev, tako da so bili domači beki stalno v ofenzivi in vratarju Knezu se je zahvaliti, da je mojstrsko reševal težke situacije pred golom. Po vodstvu s 3:1 za Olimpijo, ko je tretji gol dosegel še D. Beravs, pa se je situacija na igrišču spremenila. Naši fantje so kmalu spoznali, da bo le treba s hitro in veliko bolj borbeno igro nasprotnika pritisniti v obrambo, če bodo hoteli zmagati. Potrebni pa sta bili samo dve minuti in rezultat je bil izenačen, najprvo je z lepim prodorom uspel Milan Jan, nato pa še s silovitim strelom od daleč Viki Tišler. Gledalci v dvorani so se oddahnili, do konca tretjine sta manikali samo še dve minuti. Nihče v dvorani ni pričakoval, da bodo naši izpustili iz rok nasprotnika, ki se je zaradi hudega temba v prvi tretjini in v začetku druge tretjine že začel »opotekati«. Vendar pa so dogodki pri nepravilno doseženem četrtem голу z nogo, katerega je dosegel Aljančič za Olimpijo, pokvarili dober vtis celotnega derbija.

Jeseničanom ni uspelo prepričati sodnika, da je bil gol dosežen z nogo in v golmanskem prostoru, zato je priznanje gola v že itak naelektrjeni atmosferi delovalo na njih kot hladna tuš. Samo majhne nepazljivosti je bilo treba in že je S. Beravs v zadnji minuti druge tretjine povečal vodstvo Olimpije na 5:3. Kot je bilo pričakovati je v zadnji tretjini Olimpija branila svojo prednost. Naši igralci so kljub želji, da rezultat vsaj izenačijo, dosegli samo en gol in odšli iz hale Tivoli poraženi.

Jeseničani so na koncu srečanja vložili protest ne zato, da bi »oprli« poraz, temveč zaradi grobih napak sodnikov, ki pa so bile za navdu-

šene gledalce manj vidne, kot za dobre poznavalce hokeja. Eden od vzrokov za pritožbo je sigurno nepravilno doseženi četrti gol, drugi še bolj tehten pa materialno kršenje pravil igre ob priliki dosojene disciplinske kazni vratarju Knezu. Sodnika sta kršila člen 407 pravilnika, ki točno glasi, da mora kaznen vratarja odslužiti eden od igralcev, ki se trenutno nahaja na ledu. Sodnika pa sta na kazensko klop poslala igralca Pipana, ki je bil le na srečanju rezerva in do takrat sploh še ni stopil na led.

Vse to in še vrsto tehtnih dokazov o slabem kriteriju sodnikov na srečanju, bo dalo veliko premisleka tekmovalni komisiji in lahko se zgodi, da derbi ne bo tako kmalu zaključen.

Gole za Jesenice so dosegli: T. Košir 1, M. Jan 1, Tišler 1. G. Hiti 1. K. L.

Uspešno delo šahovskega društva Jesenice

Takoj po občnem zboru se je šahovsko življenje zelo razmahnilo. Vsa predvidena tekmovalja smo uspešno izvedli, ravno tako tudi obnovo šahovskega doma, razen strehe, ki pa čaka pomladi, zaradi preskromnih finančnih sredstev, pi tudi prezgodne zime.

V počastitev 29. XI. smo odigrali sorazmerno močan brzoturnir, ki se ga je udeležilo 17 igralcev. Udeležba bi bila še večja, če bi nekateri obratili železarne v nedeljo 28. XI. ne bili obratovali. Po ogorčenih igrah je zmagal Ivan Pavlin, ki je nabral 14 točk. Drugi je bil Tone Krničar (13 1/2 t), tretji Martin Jan st. (13 t), četrti Lado Krajnc (11 1/2 t), peti J. Knez Ciuha (11 t), itd.

V teku je tudi društveno prvenstvo posameznikov, ki se ga udeležuje 21 igralcev. Zaradi različno odigranih partij je stanje še precej nejasno.

V nedeljo 5. XII. je naše moštvo gostovalo v Borovnici v okviru II. slovenske šahovske lige. V njej sodelujejo še: Kočevje, Sežana, Poniške in Cerkljani. Ker smo moštvo pomladili pa tudi ne-

kateri nekdanji stalni šahisti ne sodelujejo več, bo glede na moč društev v oklici Ljubljane, kjer igrajo večino ma študentje, zelo težko

predvideti izide oziroma dati prognoze. Upamo pa, da se bomo po tradiciji solidno uvrstili.

Martin Jan

ODBOJKA

V nedeljo, 5. decembra so v zadnjem IX. kolu Jeseničani: Kavčič, Bergelj, Ressler, Arh, Božič, Pristov, Sternad in Končnik imeli v gosteh mlado in perspektivno ekipo Metalca iz Siska. Jeseničani so prva dva seta osvojili brez težav, v tretjem in četrtem setu so popolnoma popustili, zelo slabi so bili sprejemni servisi in so oba seta morali prepustiti borbeni ekipi Metalca. V zadnjem odločilnem setu so zaigrali tako kot znajo in set dobili s 15:2 in s tem tudi tekmo s 3:2. V ekipi je manjkal Potočnik, kar se je poznalo posebno na mreži. Tekmo bi morali domačini z malo več požrtvovalnosti in natančnosti v tret-

jem setu dobiti z rezultatom 3:0, kar se je po odigranju prvih dveh setov tudi od ekipe pričakovalo.

Jeseniška ekipa se je s to zmago povzpela na zelo dobro peto mesto prvenstvene lestvice jesenskega dela.

Danes potujejo Jeseničani v Kaštelo, kjer bodo v nedeljo odigrali zaostalo tekmo iz I. kola z OK Kaštelo.

Pred prazniki 26. XI. so se Jeseničani v trening tekmi srečali v Ljubljani z mladinsko reprezentanco SRS in jo premagali z rezultatom 6:0. Mladi reprezentantje niso bili kos razigrani ekipi Jesenic in so največ osvojili 5 točk v setu.

MK

Zgodnja otvoritev sezone

Za praznike ob dnevu republike, je Smučarsko društvo Jesenice organiziralo smučarski tečaj za vse oddelke na smučiščih na Črnem vrhu. Tečaja se je udeležilo 6 članov (ostali so bili na treningu reprezentance), celotna ekipa mladincev in mladink ter 41 pionirjev in cicibanov obeh spolov.

Začetniki so vadili osnovno šolo smučanja, vsi ostali pa so vadili smuk po celem snegu. Pionirji in cicibani so

bili razdeljeni v štiri skupine glede na sposobnost in zmogljivost. Od teh se je dvanajstERICA udeležila tečaja vse štiri dni, šesterica tri dni, deveterica dva dni, ostali pa le en dan. Vreme in snežne razmere niso bile najbolj ugodne, kar je močno vplivalo na udeležbo začetnikov. Teh se je v pripravljalnem obdobju na novo sezono precej vključilo v društvo in imajo suhi trening vsak torek ob 17. uri v telovadnici

gimnazije. Za tiste, ki pokažejo že toliko znanja, da jih je mogoče poslati na tekmovalna pa je kondicijska vadba še ob četrtkih ob 18. uri.

Vadba na snegu bo vso zimo vsako soboto in nedeljo, če bodo le snežne razmere to dopuščale.

Društvo nudi tečajnikom ugodnosti pri prevozi, tekmovalcem pa tudi topli obrok, če vadba traja ves dan. T. S.

Kranjska gora : Slavija 5:2 (0:0, 2:0, 3:2)

V senci velikega derbija ni bilo v nedeljo nič manj pomembno srečanje med direktima tekmecev za osvojitev 4. mesta. Kranjskogorci so z zadnjimi rezultati že opozorili nase in predvsem s solidno formo moštva ter pod vodstvom dobrega trenerja Dušana Bruna, realno pričakovali tudi uspeh v hali Tivoli z moštvom Slavije. Srečanje se je sicer pričelo v rahli premoči Slavije, vendar so Kranjskogorci z ojačano obrambo in z razpoloženim vratarjem Žbontarjem pravočasno odbili vse napade domačih napadalcev. Trener Brun je s posebno taktiko uspel kmalu vzpostaviti ravnotežje in prva tretjina se je končala brez golov.

V drugi tretjini je igra postajala precej ostrejša, trener Brun je naročil igralcem, da ne smejo na grobosti igralcev Slavije odgovarjati z istim orožjem. Prav zaradi igralca več so Kranjskogorci dosegli prvi gol in nato v drugi tretjini še enega. Nasprotnik je bil več ali manj že premagan, ker tudi njegove akcije niso bile toliko nevarne. Tudi zadnja tretjina ni prinesla nič drugega kot zmago slavije mladim igralcem Kranjske gore, ki so tako z zmago v Ljubljani že na pragu velikega uspeha, seveda če bodo tudi v drugem prvenstvu nadaljevali z enako dobro igro.

Gole so dosegli: Hafner 1, Škrjanc 2, Hribar 1, K. L.